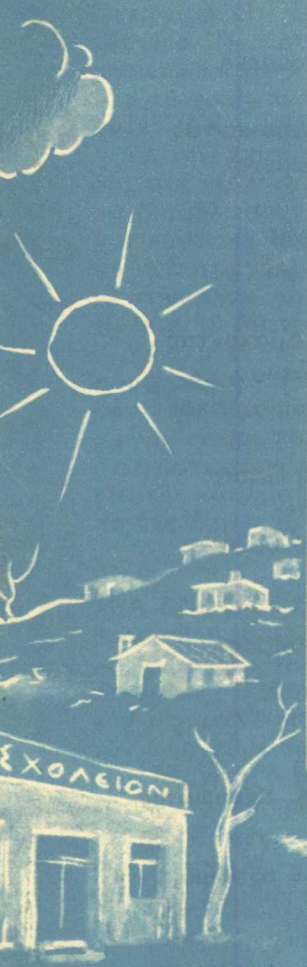
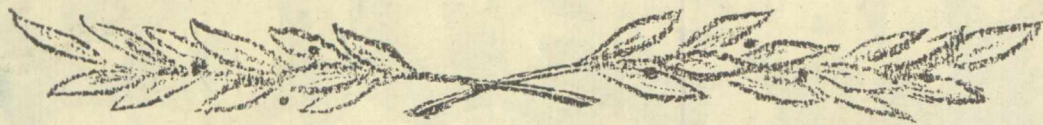

ΜΑΘΗΤΙΚΟΣ ΚΟΣΜΟΣ

ΜΑΝΑ

Μάνα! Δέ βρίσκεται
λέξη καμμία
νάχη στόν ήχο της
τόση άρμονία.
Σάν ποιός νά σ' άκουσε
μέ στήθος κρύο,
δνομα θεϊό;

Παιδι από σπάργανα
ζωμένο άκόμα,
μέ χάρη άνοίγοντας
γλυκά τό στόμα,
γυρνάει στόν άγγελο
πού τ' άγκαλιάζει
καί μάνα κράζει.

Στόν κόσμο τρέχοντας
ό νέος διαβάτης
πέφτει στ' άγνώριστα
βράχια τσ' άπάτης,
καί άναστενάζοντας,
μάνα μου! λέει
μάνα! καί κλαίει.

Τής νιότης φεύγουνε
τ' άνθια κ' ή χάρη
τριγύρω σέρνεται
μέ άργό ποδάρι,
ώσπου στην κλίνη του,
σά βαρεμένος
πέφτει ό καυμένος.

Καί πριν την ύστερη
πνοή του στείλη
άργά ταραζονται
τά κρύα του χείλη
καί μέ τό «μάνα μου»!
Πρώτη φωνή του,
πετά ή ψυχή του.

Γεράσιμος Μαρκερζής

ΜΠΡΟΣ ΣΤΟ ΜΠΙΖΑΝΙ

Μπροστά στό κάστρο τό τρανό,
πού φράζει του τό δρόμο,
Καί σπέρνει έμπρός τό χλασμά
καί γύρω του τόν τρόπο,

Ό γυιός του Ρήγα πολεμά
νά τό ξεθεμελιώση,
Νά μη στά μαύρα Γιάννενα.
πνοή ζωής νά δώση,

Στής λίμνης την κοιμούμενη
Κυρά τή μαγεμένη.
Μά είναι τό κάστρο Δράκοντας
καί οι τοίχοι στοιχειωμένοι...

Ξάφνου τό βασιλόπουλο
σέρνει φωνή στό κάστρο:

—Κάστρο, κι αν είσαι Δράκοντας
είμαι της μέρας τ' άστρο,
Του Ρήγα γυιός, της Μοίρας γυιός...

Πάει ή ψυχή του Άλη Πασά,
του Άλη τό μίσος πάει.
Καί νά σιής λίμνης τό βυθό
ή ώρα Κυρά ξυπνάει.

«Του Ρήγα γυιέ, της Μοίρας γυιέ,
χρυσέ σαν καλωσύνη,
Δικά σου είναι τά Γιάννενα
μέ την Κυρά Φροσύνη»...

Α. Σημηριώτης

Διευθύνσεις συμφώνως τῷ Νόμῳ :

Έκδότης: ΔΗΜ. Π. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ
Κατοικία: Συνοικισμός Πετροπόλεως
Δ[ι]τήρς Τυπογραφείου: Ν. ΑΠΑΤΣΙΔΗΣ
Κατοικία: Ήρακλέους 131—Καλλιθέα

ΜΑΘΗΤΙΚΟΣ ΚΟΣΜΟΣ

ΜΗΝΙΑΙΟ ΠΑΙΔΙΚΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ: ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ Δ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ — ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ ΥΛΗΣ: ΦΙΛΙΠΠΟΣ Δ. ΚΟΛΟΒΟΣ
ΕΚΔΟΤΗΣ—ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΗΣ: ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ Π. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

Πληροφορίες καί Έμβάσματα εις τόν Διαχειριστήν
Δ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΝ Πεσμαζόγλου 9. — Τηλ. 24.271

Έτησία συνδρομή Δρ. 12.000— Διά Σχολεία 15.000
Έξάμηνος » » 7.000 » » 8.000

Συνεργάται του Περιοδικού μας είναι οι άριστοι τών Έκπαιδευτικών μας

ΤΙ ΜΑΣ ΘΥΜΙΖΕΙ Ο ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ

ΤΗ ΜΗΤΕΡΑ ΜΑΣ. — Όπως μέσα
στούς τόννους της άμμου ξεχωρίζει έ-
νας κόκκος χρυσάφι, έτσι καί μέσα στις
άπειρες λέξεις ξεχωρίζει ή μαγική λέξη
Μητέρα. Η έορτή της Έπαπαντής έχει
καθιερωθεί στην Έλλάδα, όπως καί σ'
όλο τό χριστιανικό κόσμο, ως **Παγκό-
σμια Έμέρα της Μητέρας**.

Μέ την έορτή αυτή, θά δοθη ή εύκαι-
ρία στη νεότητα, στά σημερινά παιδιά,
νά διαδηλώσουν μ' ένα γλυκό λόγο, μέ
μια εύγενική πράξη, την άπέραντη στορ-
γή καί τό μεγάλο σεβασμό πού χρωστού-
νε στην άγια γυναίκα πού τους χάρισε
τή ζωή, τή Μανούλα τους.

Μέ σεμνές καί συγκινητικές τελετές θά
φανερωθη ή παγκόσμια τιμή καί ό άπέ-
ραντος σεβασμός πού όφείλει ή πολιτι-
σμένη Άνθρωπότητα καί πιό πολύ ή
Χριστιανωσύνη στό θεμέλιο της οικογε-
νειακής εύτυχίας, στό τιμημένο πρόσω-
πο της Μητέρας.

ΜΙΑ ΕΝΔΟΞΗ ΕΠΕΤΕΙΟ. — Η 21 Φε-
βρουαρίου, ήμέρα της άλώσεως της θρυ-
λικής πόλεως τών Ίωαννίνων από τόν
γενναίον έλληνι-
κόν στρατόν, πού
τόν ώδηγούσε από
νίκη σέ νίκη ό δο-
ξασμένος Στρατη-
λάτης **Κωνσταντί-
νος**, άποτελεί μια
ιστορική καί ένδοξη
ήμερομηνία, πού
τήν έορτάζει ό Ή-
πειρωτικός λαός

καί όλόκληρο τό έθνος. Σαράντα χρό-
νια πέρασαν από τότε. Όμως ή ανά-
μνησή της μένει πάντα μέσα μας ζωντα-
νή, όλozώντανη.

Ό «Μαθητικός Κόσμος» συμμετέχει
στόν έορτασμό της μεγάλης αυτής Έπε-
τείου καί δημοσιεύει στις σελίδες του
σχετική ύλη.

ΤΙΣ ΑΠΟΚΡΙΕΣ. — «Δώστε χαρά στά
παιδιά μας» είναι ό τίτλος του νέου βι-
βλίου του έξαιρετικού έπιστήμονα Νευ-
ρολόγου-Ψυχιάτρου κ. Κωνσταντίνου
Κατσαρά. Στο βιβλίο αυτό τριάντα δια-
λεχτοί πνευματικοί άνθρωποι σ' ένα
Πνευματικό Συμπόσιο διατυπώνουν τίς
γνώμες των καί μένουν σύμφωνοι μέ
τό σάλπισμα του κ. Κατσαρά.

Η Έπιστήμη παραδέχεται ότι: «χα-
ρούμενα παιδικά χρόνια προετοιμάζουν
χαρούμενα γεράματα».

Οί Άποκριές, μέ τούς χορούς, τίς
μεταμφιέσεις καί τά τόσα άλλα μας
παρέχουν μια εύκαιρία ψυχαγωγίας καί
για τά παιδιά. Για νά σάς βοηθήσουμε
στην όργάνωση της ΓΙΟΡΤΗΣ σας, σάς

δίνουμε σέ άλλη
σελίδα του περιο-
δικού μας ένα άπο-
κριάτικο σκέτς. Κα-
λό είναι οι ψυχα-
γωγικές άποκριά-
τικές αυτές γιορτές
πού όργανώνουν τά
παιδιά, νά άποβλέ-
πουν σέ φιλανθρω-
πικούς σκοπούς.

Η ΜΗΤΕΡΑ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΟΠΟΥΛΩΝ

Τό έξώφυλλο του «ΜΑΘΗΤΙΚΟΥ ΚΟ-
ΣΜΟΥ» τό στολίζει ή προσωπογραφία
της Στοργικής καί Μεγάλης Μητέρας
των ΕΛΛΗΝΟΠΟΥΛΩΝ, της Α. Μ. της
Βασίλισσας ΦΡΕΙΔΕΡΙΚΗΣ, πού ή πλου-
σία φιλανθρωπική της δράση συγκίνησε
κάθε έλληνική ψυχή.

"ΤΑ ΠΗΡΑΜΕ ΤΑ ΓΙΑΝΝΕΝΑ,"

Στά βορειοδυτικά μέρη τής Πατρίδος μας βρίσκεται μία ελληνικώτατη περιοχή ή "Ηπειρος, περιοχή με άγρια φύση, αλλά και με ακλόνητη πίστη στο Έθνος.

ΑΛΗΣΜΟΝΗΤΕΣ ΣΕΛΙΔΕΣ ΤΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΜΑΣ

με κυβερνήτη το μεγάλο Έλευθέριο Βενιζέλο και με στρατηλάτη τον άνικητο Κωνσταντίνο. Τα Γιάννενα τα προστατεύει το Μπιζάνι, ένας σπουδαίος φυσικό και τεχνικό όχυρο. Οι καλύτεροι στρατιωτικοί τής Ευρώπης θεωρούσαν το Μπιζάνι άπόρητο, τάφο τής Ελλάδος.

Έδώ φάνηκε ή πρώτη εκδήλωση τής Ελληνικής ζωής. Απ' έδώ ξεκίνησε ή πνοή τών αρχαίων Θρύλων. Έδώ ιδρύθηκε το αρχαιότερο ελληνικό Μαντείο τής Λωδώνης. Έδώ βρίσκεται καταφύγιο ο Βυζαντινός Πολιτισμός, στο περίφημο Δεσποτάτο τής Ηπείρου.

Οι Έλληνες δέν είχαν μόνον να παλαίψουν με τόν έχθρο. Είχαν να παλαίψουν και με τούς πάγους, με τά χιόνια.

Στά χρόνια τής Τουρκοκρατίας ή Ηπειρος προσφέρει πολλά στον Πανελλήνιο αγώνα για τήν έλευθερία. Οι ξενιτεμένοι Ηπειρώτες κάνουν μεγάλες περιουσίες σε ξένες χώρες και τις χαρίζουν στο Έθνος. Τα σπουδαιότερα στολίδια τής Αθήνας είναι έργα Ηπειρωτών Έθνικών Έδραγετών: Το Αρσάκειο, ή Ριζάρειος Σχολή, ή Σχολή τών Ευελπίδων, το Στάδιο, το Πολυτεχνείο, το Ζάππειο, το Ταχυδρομικό Μέγαρο, ή Ακαδημία, το Πανεπιστήμιο και τόσα άλλα στην Ηπειρο και άλλοι.

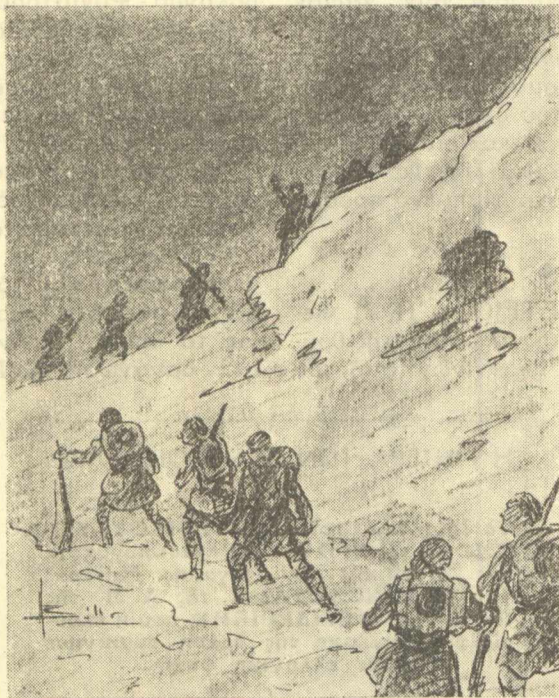
Ολόκληρους μήνες μάχονται τά παληκάρια μας και βάφουν τά χιόνια με το τίμιο αίμα τους. Τέλος δόθηκε το σύνθημα για τή γενική και αποτελεσματική επίθεση. Ο τότε ταγματάρχης Βελισσαρίου, αληθινός ήρωας, σκορφαλώνοντας με τά ευζωνάκια μας όλη τή νύχτα τις χιονισμένες κορυφές τής Ολύμπιας και αφήνοντας πίσω το Μπιζάνι με τά πολλά κανόνια και τόν άμέτρητο έχθρικό στρατό έστησε τήν Ελληνική Σημαία στην άκρη από τά Γιάννενα, στο σημερινό λόφο του Βελισσαρίου, και κάλεσε τούς Τούρκους να παραδοθούν. Τήν 21ην Φεβρουαρίου 1913 ήμέρα Πέμπτη και ώρα 2α πρωινή έφτασε στις προφυλακές του Βελισσαρίου ο άνεψιός του άρχηγού τών Τουρκικών δυνάμεων Έσσατ-Πασά, ο Ραούφ Βέης, και έδήλωσε ότι ήθελε να φέρη στο Διάδοχο τήν επιθυμία του θείου του Έσσατ για τήν παράδοση τών Τουρκικών δυνάμεων. Μετά τήν υπογραφή των πρωτοκόλλων παράδοσης, άτ' το Ραούφ Βέη κι άπ' τούς τότε λοχαγούς του Γεν. Έπιτελείου Ξενοφώντα Στρατηγό και τόν άργότερα κυβερνήτη τής Ελλάδος άείμνηστο Ιωάν. Μεταξά το πρωί τής 22ας Φεβρουαρίου υπήκε στα Γιάννενα νικητής κι έλευθε-

Τά Γιάννενα γίνονται σπουδαίο πνευματικό κέντρο, όπου άκμάζουν μεγάλες σχολές, στις οποίες δίδαξαν μεγάλοι διδάσκαλοι του Γένους. Το άνυπότακτο Σούλι γίνεται το λίκνο τής Επαναστάσεως του 1821. Οι δυο από τούς τρεις ιδρυτές τής Φιλικής Έταιρείας, ο Σκουφάς και ο Τσακάλωφ, ήσαν Ηπειρώτες.

Τά θρυλικά Γιάννενα, άν και ζούσαν μαύρα χρόνια κάτω από τις χρεμάλες και τά βασανιστήρια του κατακτητή, όμως ήταν:

«Γιάννενα πρώτα στα [άρματα στα γρόσια και στα [γραμματα»

Όταν ήρθε το πλήρωμα του χρόνου, ξεσηκώθηκε το έθνος μας να έλευθερώση τήν ένδοξη αυτή γή,

στις προφυλακές του Βελισσαρίου ο άνεψιός του άρχηγού τών Τουρκικών δυνάμεων Έσσατ-Πασά, ο Ραούφ Βέης, και έδήλωσε ότι ήθελε να φέρη στο Διάδοχο τήν επιθυμία του θείου του Έσσατ για τήν παράδοση τών Τουρκικών δυνάμεων. Μετά τήν υπογραφή των πρωτοκόλλων παράδοσης, άτ' το Ραούφ Βέη κι άπ' τούς τότε λοχαγούς του Γεν. Έπιτελείου Ξενοφώντα Στρατηγό και τόν άργότερα κυβερνήτη τής Ελλάδος άείμνηστο Ιωάν. Μεταξά το πρωί τής 22ας Φεβρουαρίου υπήκε στα Γιάννενα νικητής κι έλευθε-

ΑΠΟ ΤΟΥΣ ΜΥΘΟΥΣ ΤΟΥ ΑΙΣΩΠΟΥ

Ο Αίσωπος ήταν ο διασημότερος από τούς αρχαίους Έλληνες μυθοποιούς. Έζησε τόν 6ον π.Χ αιώνα. Τίποτε δέν είναι θετικό για τή ζωή του και για το έργο του. Πολλές άμφιβολίες υπάρχουν και για τήν ύπαρξη του ακόμα. Έπίσης και για τόν τόπο που γεννήθηκε υπάρχουν άμφιβολίες. Άλλοι ισχυρίζονται ότι γεννήθηκε στη Φρυγία, άλλοι στη Θράκη, άλλοι στη Σάμο στας Σάρδεες ή τήν Αίγυπτο.

Ο Πλούταρχος τόν περιγράφει άσχημο, τραυλό και καμπούρη, αλλά με πνεύμα εύστροφο και έφευρετικό. Ηρθε στην Ελλάδα δούλος και κατώρθωσε να έλευθερωθή από τόν τελευταίο κύριό του. Γύρισε όλον τόν τότε γνωστό κόσμο. Πήγε και στο βασιλιά Κροίσο και κατάκτησε τήν εύνοιά του με τούς έξυπνους μύθους του. Ο Κροίσος τόν έστειλε με πλούσια δώρα στο ναό του Άπόλλωνα σούς Δελφούς.

Για το θάνατό του λέγεται ότι κατακρημνίστηκε από μια κορυφή του Παρνασσού, τήν Υάμπεια. Οι μύθοι του Αίσώπου είναι διδακτικώτατοι και πρέπει να διαβάζονται από όλα τά παιδιά. Κατά το διάσημο μυθογράφο Λαφονταίν «ή γυμνή ήθικολογία προκαλεί άνιαν ένω δια του μύθου υποβάλλεται άσυναίσθητως το δίδαγμα». Για το λόγο αυτό θεωρήσαμε σκόπιμο να δώσουμε σούς μικρούς άναγνώστες μας μια έπιλογή από τούς καλύτερους από αυτούς.

Η κόττα που γεννούσε χρυσά αυγά.

Κάποιος είχε μια κόττα που γεννούσε χρυσά αυγά. Νόμιε λοιπόν ότι θα είχε μέσα της ή κόττα κανένα κομμάτι χρυσάφι. Αποφάσισε και τήν έσφαξε για να εύρη το χρυσάφι, αλλά δέν βρήκε τίποτε. Η κόττα ήταν όμοια με όλες τις άλλες κόττες. Έτσι άντι να εύρη μαζεμένο πλούτο έχασε και το καθημερινό κέρδος που έπαιρνε από τά χρυσά αυγά που πωλούσε.

Ο ποντικός και ο βάτραχος.

Ένας ποντικός έπιασε φίλια μ' ένα βάτραχο. Μια μέρα ο βάτραχος, έχοντας κακούς σκοπούς, γέλασε τόν ποντικό ότι τάχα θα τόν μάθαινε να κολυμπά και έδωσε το πόδι του με το πόδι του ποντικού. Στην άρχή γύριζαν και οι δυο μαζί στην ξηρά, τρώγοντας ό τι εύρισκαν. Όταν πλησίασαν στην όχθη τής λίμνης ο βάτραχος πήδηξε μέσα στο νερό και παρέσυρε και τόν ποντικό στο βάθος τής λίμνης. Ένώ ο βάτραχος διασκεδάζε μέσα στο νερό, ο δυστυχισμένος ποντικός φούσκωσε από νερό, πνίγηκε και έπλεε ψόφιος επάνω στο νερό, δεμένος από το βάτραχο. Τόν είδε όμως ένα

γεράκι που πετούσε επάνω από τή λίμνη και τόν άρπαξε με τά νύχια του. Μαζί όμως με τόν ποντικό ήταν δεμένος και ο βάτραχος, που έγινε κι αυτός νόστιμο δείπνο του γερακιού.

Οδοιπόροι και άρκούδα.

Δυο φίλοι περπατούσαν στον ίδιο δρόμο για να φθάσουν σε μια πόλη. Καθώς περνούσαν κάποιο δάσος, φάνηκε ξαφνικά μπροστά τους μια άρκούδα.

Ο ένας ανέβηκε βιαστικά σ' ένα δένδρο αφήνοντας τόν άλλο μονάχο στον κίνδυνο. Είχε ακούσει ο άλλος ότι ή άρκούδα δέν άγγίζει ποτέ πτώματα. Ξαπλώθηκε άμέσως στη γή και παράσταινε τόν πεθαμένο κρατώντας όσο μπορούσε τήν άναπνοή του. Η άρκούδα τόν πλησίασε, τόν έμύρισε παντού και έφυγε. Όταν ή άρκούδα άπομακρύνθηκε κατέβηκε και εκείνος που ήταν επάνω στο δένδρο και ρώτησε το φίλο του:

— Τί σου έλεγε ή άρκούδα στο αυτί;

— Να μήν ταξιδεύω ποτέ με φίλους που φεύγουν μπροστά στον κίνδυνο, του άπάντησε ο άλλος.

ΓΝΩΜΙΚΑ ΜΕΓΑΛΩΝ ΑΝΔΡΩΝ

Κάθε πράγμα σ' αυτόν τόν κόσμο κηρύττει τήν ύπαρξη του Θεού. Ναπολέων

Το δίδειν είναι καθήκον τών πλουσίων. Γκαίτε

Η άπαλή ηλικία εύκόλως δέχεται ό τι ακούει, όπως ο μαλακός κηρός εύκόλως δέχεται τά ίχνη τής σφραγίδος. Ιωάν. Χρυσόστομος

Η παιδεία του Γένους είναι πράγμα ιερόν. Αδ. Κοραής

ρωτής ο τότε Διάδοχος Κωνσταντίνος.

Τελειώνω με ένα άπόσπασμα τής κ. G. Chantepleure.

«... Η στιγμή αυτή υπήρξε μοναδική και τήν συγκίνησιν αυτής τής στιγμής θα ένθυμούμαι πάντοτε... Όλοι έκλαιον, έγελοῦσαν, ένηγκαλίζοντο άλλήλους και με λυγμούς εις τήν φωνήν έφώναζαν: Χριστός Άνάστη! Ζήτω ή Ελλάς, Ζήτω ο Έλληνικός στρατός, Ζήτω ο Διάδοχος Κωνσταντίνος... Οι κώδωνες τών Έκκλησιών ήκούσαν και από όλα τά μέρη εκυροβόλισμοι ήκούοντο. Η κυανόλευκος ένυμάτιζε παντού...».

ΤΟ ΠΑΙΔΙΚΟ ΚΑΡΝΑΒΑΛΙ

ΕΜΜΕΤΡΗ ΠΑΙΔΙΚΗ ΠΑΡΑΣΤΑΣΗ

ΠΡΟΣΩΠΑ:

Μετέχει όλη ή τάξη

ΕΚΦΩΝΗΤΗΣ

(Ντυμένος Καρνάβαλος)

“Ολ’ ή τάξη μας θά βάλη
μιά και ήρθε καρναβάλι
ένα ρούχο παρδαλό,
μασκαράδες νά γενοῦμε
στις απόκριες, κι άρχινοῦμε
τὸ γλεντάκι τὸ τρελλό.

Κυρίες και κύριοι, σὰς παρουσιάζω αὐτὰ
τὰ ώραία άραπάκια. Είναι γνήσια άπ’ τήν
Άραβία, δηλαδή άπ’ τὸ . . . Παγκράτι. (Λέ-
γεται τὸ όνομα τῆς περιοχῆς τοῦ σχολείου).

ΑΡΑΠΑΚΙΑ

(Πολλά παιδιά με μαύρες μάσκες)

“Η ομάδα σὰς άρέσει
άραπάκια με τὸ φέσι
κι’ ή μαυρίλα μας ώραία
ήρθαμε άπ’ τήν Κορέα,
και στὸ γλέντι τὸ τρελλό,
θά σὰς κάνουμε χορό.

(Χορεύουν ένα άποκριάτικο εὔθυμο χορό).

ΕΚΦΩΝΗΤΗΣ

Σὰς παρουσιάζω τώρα τοὺς φουστανελλο-
φόρους εκ Καρπενησίου τῆς περιφερείας. . .
Παγκρατίου. (Λέγεται τὸ όνομα τῆς περιο-
χῆς τοῦ σχολείου).

ΦΟΥΣΤΑΝΕΛΛΟΦΟΡΟΙ

(Άγόρια ή κορίτσια με φουστανέλλες)

Είμαι εγὼ φουστανελλάς
τί σὲ κάνει και γελᾶς;
“Ηρθαμ’ άπ’ τὸ Καρπενήσι
κάνομ’ ότι υἱὸς καπνιστή
και στὸ γλέντι τὸ τρελλό,
θά σὰς κάνουμε χορό.

(Χορεύουν ένα τσάμικο χορό).

ΕΚΦΩΝΗΤΗΣ

Σὰς παρουσιάζω τώρα τὶς βλαχοπούλες
ποὺ κατέβηκαν άπ’ τὰ ώραία βουνά . . . τοῦ
Παγκρατίου. (Λέγεται τὸ όνομα τῆς περιο-
χῆς τοῦ σχολείου).

ΒΛΑΧΟΠΟΥΛΕΣ

(Κορίτσια με βλάχικα ρούχα)

Εἴμαστε οἱ βλαχοπούλες
εἴμαστε τσελιγοπούλες.
“Ηρθαμε άπ’ τὸ βουνό

κι άπ’ τὸ κρύο τὸ νερό.
Και στὸ γλέντι τὸ τρελλό
θά σὰς κάνουμε χορό.

(Χορεύουν όποιο χορό ξέρουν και ταιριάζει
γιὰ βλαχοπούλες).

ΕΚΦΩΝΗΤΗΣ

Τώρα μὰς έρχονται οἱ Πιερότοι.

ΠΙΕΡΡΟΤΟΙ

Εἴμαστε οἱ πιερρότοι
στὸ χορό εἴμαστε πρώτοι
εἴμαστε καλά παιδιά
κι έχουμε καλή καρδιά.
Και στὸ γλέντι τὸ τρελλό
θά σὰς κάνουμε χορό.

(Χορεύουν ένα εὔθυμο χορό)

ΕΚΦΩΝΗΤΗΣ

Μὲ λίγη καθυστέρηση μὰς έρχονται και οἱ
Κολομπίνες.

ΚΟΛΟΜΠΙΝΕΣ

Εἴμαστε οἱ κολομπίνες
οἱ μικρὲς και οἱ τσαχπίνες.
“Ηρθαμε νά σὰς ιδοῦμε
και τραγούδια νά σὰς ποῦμε,
και στὸ γλέντι τὸ τρελλό
θά σὰς κάνουμε χορό.

(Χορεύουν ένα εὔθυμο χορό)

(Μετά τὸ χορό κάνοιν όλα τὰ παιδιά ένα
ήμικύκλιο και τραγουδοῦν όλα μαζί στὸ σκο-
πὸ τοῦ γνωστοῦ «Γιούπι γιούπι γιά...»).

“Ολοι όλοι με καλή καρδιά
νά γιορτάσομε τήν άποκριά
νά χαροῦμε όλα τὰ παιδιά
γιούπι γιά γιά, γιούπι, γιούπι γιά.

(Και συνεχίζουν στὸ σκοπὸ «“Ολοι μαζί
στὴ Νορμανδία»).

“Ολοι μαζί στὸ καρναβάλι
στὸ γλέντι, στὸ γλέντι, έλάτε παιδιά,
ή άποκριά δέστε προβάλλει
στὸ γλέντι, στὸ γλέντι έμπρός με καρδιά.

ΕΚΦΩΝΗΤΗΣ (Στὸ άπροαίτιο)

Και σὰς ενόμαστε
τοῦ χρόνου με υγεία
κι ότι ποθεῖ ή καρδιά σας
νά ζήσουν τὰ παιδιά σας.

ΤΕΛΟΣ

ΑΠΟ ΤΗ ΜΥΘΟΛΟΓΙΑ ΜΑΣ

ΔΗΜΗΤΡΑ ΚΑΙ ΠΕΡΣΕΦΟΝΗ

Στὰ ψηλά κι άπάτητα βουνά τῆς Σικελίας ήταν στὰ παλιά χρόνια μιὰ όμορφη κοιλάδα ποὺ τήν έλεγαν “Εννα. Καμμιά κοιλάδα στὸν κόσμο δὲν έμοιαζε μ’ εκείνη. Άμέτορες ήταν οἱ πηγὲς ποὺ άνάβλυζαν εκεί τὰ κρύα τους νερά, τὰ χοιράκια τῆς ήταν πάντα καταπράσινα και τὰ λουλούδια τῆς πάντοτε άνθοῦσαν.

Έκει σ’ αὐτὴ τὴν όμορφη κοιλάδα έπαιζε συχνά ή μικρὴ ξανθομαλλοῦσα κόρη τῆς Θεᾶς Δήμητρας, ή όμορφη Περσεφόνη με τὶς φίλες τῆς, τὶς κόρες τοῦ “Ωκεανοῦ, τὶς ξακουσμένες Νεραΐδες. Μιὰ μέρα καθὼς έπαιζε ή Περσεφόνη εἶδε μπροστά τῆς ένα μεγάλο και ώραϊο λουλούδι ποὺ σκορπούσε στὸν αέρα μιὰ γλυκειά μυρωδιά. Τὸ λουλούδι εκείνο ήταν ὁ μυρωδάτος νάρκισσος. Καθὼς πλησίασε ή Περσεφόνη τὸ νάρκισσο και ή μυρωδιά του τὴν εἶχε μισοζαλίσει βρῆκε τὴν εύκαιρία ὁ Θεὸς τοῦ “Αδῆ, ὁ Πλούτωνας, τὴν έβλεπε επάνω στὸ χρυσὸ άρμα του και τὴν κατέβασε στὸ βασίλειό του, ενώ αὐτὴ εφώναζε άπελπισμένα.

“Η Δήμητρα, ή μητέρα τῆς, άκουσε τὶς άπελπισμένες κραυγὲς τῆς κόρης τῆς και τρέχει στὴν κοιλάδα. Μάταια καλοῦσε με τὸ όνομά τῆς τὴν κορούλα τῆς, δὲν έπαιρνε καμμιά άπάντηση. Ρώτησε τὶς Νεραΐδες, μὰ κι εκείνες δὲν ήξαιραν τίποτε.

“Όταν νύχτωσε, άναψε ή Θεά δυὸ πυρσοὺς ἀπὸ τὶς φλόγες τοῦ ήφαιστείου τῆς Αἴτνας και μέσα σὶά σκοτάδια τῆς νύχτας άναζητοῦσε τὴν κόρη τῆς. Μόλις εφρεξε ή μέρα, έτρεξε ή θεά στὸν ήλιο, ποὺ ταξιδεύει σ’ ὅλοκληρο τὸν κόσμο και δὲν τοῦ εφευγεί τίποτε. “Εμαθε άπ’ τὸν “Ηλιο, ὅτι ὁ Πλούτων, ὁ βασιλιάς τοῦ Κάτω Κόσμου, εἶχε κλέψει τὴν Περσεφόνη με τὴ συγκατάθεση τοῦ Δία.

“Ο πόνος τῆς μητέρας Δήμητρας είναι τώρα

άσυγκράτητος. Θυμωμένη ἀπὸ τὸ Θεὸ τῶν Θεῶν και τῶν ανθρώπων, τὸν Δία, φεύγει άπ’ τὸν “Όλυμπο, μεταμορφώνεται σὲ μιὰ φτωχὴ γοηούλα, τρέχει πόλεις και χωριά άναζητώντας τὴν άγαπημένη τῆς κόρη. Μὲ τὴν καρδιά σπαραγμένη ἀπὸ τὸν πόνο φτάνει στὴν “Ελευσίνα. Έκεῖ τὴ φιλοξενεῖ στὸ παλάτι του ὁ βασιλιάς Κελεός.

Μόλις ή γοηούλα μπῆκε στὸ άνάκτορο, ὅλο τὸ βασιλικὸ παλάτι φωτίστηκε ἀπὸ μιὰ οὐράνια λάμψη. “Η βασίλισσα Μετάνειρα καταλαβαίνει τὴ θεϊκὴ καταγωγή τῆς γοηᾶς.

“Όμως ὁ καημὸς τῆς Δήμητρας, γιὰ τὴν κόρη τῆς Περσεφόνης, συνεχιζόταν άβάσταχτος. Γιὰ νά άναγκάσει τὸ Δία νά διατάξει τὴν επιστροφή τῆς κόρης τῆς, πηραεῖλησε τὴ γεωργία. Τὰ χωράφια ξεραθήκαν. Τὰ δέντρα και τὰ χοιράκια μαράθηκαν και οἱ άνθρωποι και τὰ ζῶα χάνονταν άπ’ τὴν πείνα. Μπροστά σ’ αὐτὴ τὴν καταστροφή ὁ Δίας διατάξε τὸν “Ερμῆ νά πάη στὰ βασίλεια τοῦ Πλούτωνα και νά φέρῃ τὴ μικρὴ Περσεφόνη στὴ μητέρα τῆς.

“Ο Πλούτωνας με λύπη του δέχτηκε τὴν έντολή τοῦ Δία και πρὶν χωριστῆ άπ’ τὴν όμορφη Περσεφόνη, τῆς πρόσφερε ἀπὸ τὰ ὀδία ποὺ κρέμονταν στὶς ροδιὲς τοῦ κήπου του. “Η Περσεφόνη δοκίμασε τὸ φρούτο εκείνο, παίρνοντας μόνο τέσσερα σπειριά. “Επειτὴ ακολουθώντας χαρούμενη τὸν “Ερμῆ, εφτασε στὴ μητέρα τῆς.

Τοὺς θρήνους, τὴ λύπη και τὸ πένθος τῆς Δήμητρας, τὰ διαδέχτηκε ή χαρά. “Αλλά οἱ σπόροι ἀπὸ τὰ ὀδία ήταν μαγεμένοι. Γιὰ κάθε σπόρο έπρεπε νά περνάη κι ένα μήνα στὸν Κάτω Κόσμο. “Ετσι περνοῦσε τέσσερες μῆνες τὸ χρόνο με τὸν Πλούτωνα και ὄχτῶ με τὴ μητέρα τῆς. Τοὺς τέσσερες αὐτοὺς μῆνες ποὺ έλειπε, ή γῆ δὲν καρποφοροῦσε.

ΔΙΟΓΕΝΗΣ - Ο ΚΥΝΙΚΟΣ ΦΙΛΟΣΟΦΟΣ

Ο Διογένης ήταν ο σπουδαιότερος από τους κυνικούς φιλοσόφους της αρχαίας Ελλάδος. Γεννήθηκε στη Σινώπη, πόλη στον Εύξεινο Πόντο, το 404 π. Χ. Νέος ακόμη ήρθε στην Αθήνα.

Στην Αθήνα ο Διογένης έγινε μαθητής του ιδρυτή της Κυνικής φιλοσοφίας Αντισθένη, τον οποίο μάλιστα και ξεπέρασε στην εφαρμογή του φιλοσοφικού του συστήματος. Οί κυνικοί φιλόσοφοι πίστευαν ότι ο άνθρωπος είναι εφωδιασμένος από τη φύση με ό,τι του χρειάζεται για τη ζωή, και ότι μόνος του ο άνθρωπος δημιουργεί στον εαυτό του πολλές τεχνικές ανάγκες και επιθυμίες.

Ο Διογένης, εφαρμόζοντας το φιλοσοφικό του σύστημα, γύριζε στην Αθήνα ξυπόλυτος κρατώντας ένα ραβδί κι έχοντας στον ώμο του ένα σακκούλι. Τη νύχτα κοιμόταν σ' ένα πιθάρι, σέ διάφορα μέρη γύρω από την Ακρόπολη. Όταν άλλαζε θέση μετατόπιζε, κυλώντας το, και το πιθάρι του.

Κάποτε που ταξίδευε με πλοίο προς την Αίγινα, πιάστηκε από πειρατές και μεταφέρθηκε στην Κρήτη, όπου πωλήθηκε ως δούλος στον Κορίνθιο Ξενιάδη.

Ο Ξενιάδης τον πήρε μαζί του στην Κόρινθο και του εμπιστεύθηκε την ανατροφή των παιδιών του.

Οί Αθηναίοι φίλοι του ξμαθαν την περιπέτειά του και έσπευσαν στην Κόρινθο να τον εξαγοράσουν, αλλά ο Διογένης δεν δέχτηκε. Έμεινε στην Κόρινθο, όπου διδάξε τα παιδιά του Ξενιάδη ποίηση, επιστήμες, κυνήγιο, σκοποβολή, ιππασία, λιθοβολία και ακόντιο. Δεν τους επέτρεπε την πάλη, γιατί πίστευε ότι η πάλη βλάπτει το νοῦ. Έκείνα για όλα αυτά τον ελάτρευαν. Έτσι ο Διογένης ζούσε

το χειμώνα στην Αθήνα και το καλοκαίρι στην Κόρινθο.

**

Όταν έγινε στην Κόρινθο η εκλογή του Μεγάλου Αλεξάνδρου ως αρχηγού της εκστρατείας των Ελλήνων κατά της Ασίας, πολλοί πολιτικοί και φιλόσοφοι πήγαν στο σπίτι που εφιλοξενείτο ο Μέγας Αλέξανδρος για να τον χαιρετήσουν. Μόνο ο Διογένης δεν έπηγε. Ο Μέγας Αλέξανδρος όμως, θέλοντας να γνωρίσει προσωπικά το φιλόσοφο, πήγε μόνος του να τον ανταμώσει. Τον βρήκε στο Κρανείο, ένα προάστιο της Κόρινθου, ξαπλωμένο κατά γης πλαί στο πιθάρι του, ν' απολαμβάνη μιὰ περιφημη λιπακάδα.

— Είμαι ο Αλέξανδρος, ο Βασιλιάς! είπε στο Διογένη.

— Κι εγώ είμαι ο Διογένης ο κυνικός, του απάντησε άτάραχος ο φιλόσοφος.

— Θα ήθελα να σου κάνω κάποια χάρη, πρόσθεσε ο Μέγας Αλέξανδρος. Μήπως έχεις να μου ζητήσεις τίποτε;

— Ναι, απάντησε ο Διογένης. Σε παρακαλώ πολύ να παραμερίσης λιγάκι, γιατί μου κρύβεις τον ήλιο με τη σκιά σου.

Ο Μέγας Αλέξανδρος δεν θύμωσε. Θαύ-

μασε το μεγαλείο του και είπε το αλησμόνητο:

— Αν δεν ήμουν Αλέξανδρος, θα ήθελα να ήμουν Διογένης.

Ο Διογένης πέθανε στην Κόρινθο σε πολύ μεγάλη ηλικία. Οί Κορίνθιοι τον κήδευσαν μεγαλόπρεπα και έχρισαν στον τάφο του μιὰ κολώνα, πάνω στην οποία καθόταν υπερήφανος ένας μαρμαρίνος σκύλος.

ΑΝΕΚΔΟΤΑ ΑΡΧΑΙΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ ΣΟΦΩΝ

Κάποτε ο Σωκράτης είχε καλέσει σε δείπνο μερικούς Αθηναίους πλουσίους φίλους του. Η γυναίκα του Σωκράτη, η Ξανθίππη, φοβόταν μήπως δεν άρέσουν τα φαγητά τους στους πλούσιους φίλους των. Ο Σωκράτης για να την ησυχάση, της είπε:

— Άκουσε, Ξανθίππη. Αν οί φίλοι μας είναι άνθρωποι δλιγαρκείς, το δείπνο μας θα τους άρέση, τι και αν είναι. Αν όμως είναι λαιμαργοί, τότε δεν πρέπει να γιοισθοῦμε για τη γνώμη τους.

Όταν πλησίασε να εκτελεσθῆ ἡ απόφαση που δίκαιε το Σωκράτη σε θάνατο, ἡ γυναίκα του ἡ Ξανθίππη τοῦ εἶπ:

— Άδικο πεθαίνεις Σωκράτη. Ο Σωκράτης της απάντησε άτάραχα και ειρωνικά:

Μήπως ἐσὺ θὰ ἤθελες νὰ πεθάνω δίκαια;

Κάποτε ένας άκροατής του Σωκράτη θυμωσε και τον κλώτσησε.

Ο Σωκράτης είπε με ψυχραιμία στους άκροατές του που περίμεναν αντίποινα:

— Αν ένας γαΐδαρος με κλωτσήση πρέπει να τον κλωτσήσω κι εγώ;

Ένας νεαρός μαθητής του Σωκράτη του έφερε μιὰ μέρα δύο διαλόγους του και τον παρεκάλεσε να τους διαβάση μπροστά του, για να του πῆ τη γνώμη του. Άφου εδίαβασε τον πρώτο διάλογο, ο νεαρός ρώτησε το Σωκράτη:

— Πώς σου φαίνεται;

— Τι να σου πῶ, απάντησε ο Σωκράτης. Προτιμῶ τὸν ἄλλον.

— Μὰ δὲ σου τὸν διάβασα ακόμη.

— Γι' αὐτὸ ἀκριβῶς τὸν προτιμῶ.

Κάποτε ρώτησαν τὸν Ἀριστοτέλη τι κέρδισε ἀπὸ τῆ φιλοσοφία και ὁ μέγας σοφὸς τοὺς απάντησε:

— Τὸ νὰ κάνω θεληματικά ἐκεῖνα πὸν κάνουν οἱ ἄλλοι με τὸ φόβο τῶν νόμων.

Κάποτε ρώτησαν τὸν

Ἀριστοτέλη τι πρῶγμα γράζει γρηγορώτερα και τι εἶναι ἐλπίδα. Ο Ἀριστοτέλης απάντησε:

— Γράζει γρηγορώτερα ἡ ὁμορφιά και ἡ ἐλπίδα εἶναι τὸ ὄνειρο τοῦ ξύπνιου.

Μιὰ μέρα μερικοὶ φίλοι τοῦ Ἀριστοτέλη τοῦ εἶπαν ὅτι ὅταν ἔλειπε κάποιος τὸν ἐξόριζε. Ο Ἀριστοτέλης απάντησε:

— Όταν δὲν εἶμαι μπροστά, τοῦ ἐπιτρέπω ὄχι μόνον νὰ με ὑβρίζη, ἀλλὰ και νὰ με χτυπᾷ.

Ο Κροῖσος ἔστειλε κάποτε στὸ σοφὸ Πιττακὸ τὸ Μιτυληναῖο πολλὰ χρήματα ὡς δῶρο. Ο Πιττακὸς τοῦ τὰ ἐπέστρεψε πάλι και τοῦ παράγγειλε:

— Ἐχω πάντα διπλάσια χρήματα ἀπὸ ὅσα χρειάζομαι.

Ο σοφὸς Θαλῆς ἔλεγε ὅτι ἦταν εὐχαριστημένος για δύο πράγματα: Πρῶτα γιατί γεννήθηκε ἄνθρωπος κι ὄχι θηρίο και ἔπειτα γιατί γεννήθηκε Ἕλληνας και ὄχι βάρβαρος.

Κάποτε ὁ Σόλων ἐπεσκέφθηκε τὸν βασιλιά Κροῖσο. Ο Κροῖσος στολίστηκε με πολλὰ στολίδια, κάθησε ἐπάνω στὸ θρόνο του και ρώτησε τὸ Σόλωνα:

— Σόλων, εἶδες ποτὲ στὴ ζωὴ σου ὠραιότερο θέαμα ἀπὸ ἐμένα;

— Εἶδα τοὺς πετεινοὺς και τὰ παγώνια, πὸν στολίζονται με φυσικά στολίδια τὰ ὁποῖα εἶναι ὠραιότερα ἀπὸ τὰ δικά σου, απάντησε ὁ Σόλων.

ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΣΤΙΧΟΣ

Η ΜΥΓΔΑΛΙΑ

Τ' ἄσπρο της φόρεμα με χάρη
σ' ἡλίου κινεῖ την ἀγκαλιά
ἢ μοιοκόρη τοῦ Φλεβάρη,
ἀνθισμένη μυγδαλιά.

Ἡ φύση ὅλη φοβισμένη
ἀπὸ τὸ κρύο τὸ πολὺ,
θαρρεῖς τῆ μυγδαλιά προσμένει,
γιὰ ν' ἀναζήση ἢ δειλή.

Δευκὴ σημαία τὴν εἰσῆγη
μέσα στὸν πόλεμο μηνᾶ
κι ἡ μυγδαλιά τὴν καλωσῶνη
στὰ χιονισμένα μας βουνά.

Γ. Δροσίνης

ΕΞΥΠΝΑ

— Ο Ἀρχιμήδης, παιδιά, βγῆκε γυμνὸς ἀπὸ τὸ λουτρὸ φωνάζοντας: «Εὐρηκα! Εὐρηκα!»

Τὶ νὰ εἶχε βρῆ μέσα στὸ μπάνιο;

— Τὸ σαπούνι, κύριε!

— Ποιὸς, Τάκη, νίκησε τοὺς Φιλισταίους;

— Δὲν διάβασα σήμερα, κύριε, ἀθλητικὴ ἐφημερίδα...

Ο ΑΠΟΧΑΙΡΕΤΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΜΑΝΑΣ

Μισεύεις γιά τήν ξενητειά
καί μένω μοναχή μου.
σύρε, παιδί μου, στό καλό
καί σύρε στήν εὐχή μου.
Τριανταφυλλένια ἢ στράτα σου,
κροισοπαρμένει οἱ δρόμοι
γιά χάρη σου ν' ἀνθοβολοῦν
καί τὰ λιθάκια ἀκόμη.
Τὰ δάκρμά μου νά γενοῦν
διαμάντια σ' ὄ,τι ἀγγίζεις
καί τό ποτήρι τῆς χαρᾶς
ποτέ νά μὴ στρογγίλλεις.
Νά πίνεις καί νά ξεδιψᾷς
καί νᾶν' αὐτό γεμάτο,
σά νᾶναι ἡ βρύση ἀπό ψηλά
καί σὸ νᾶσ' ἀπό κάτω.

Ἐκεῖ, παιδί μου, πὸν θά πᾶς,
στά μακρὰνὰ στά ξένα,
δίχτυα πολλὰ καὶ δέξοβεργες
θά στήσουνε γιά σένα.
Παιδί μου, ἂν ἐμένανε
παύσεις νά μὲ θυμᾶσαι,
μὲ δίχως βαρυγῶμησι
συχωρεμένος νᾶσαι.

Κι ἂν τὸ φτωχὸ καλύβι μας
ντροπή σοῦ φέρνει ὠστόσο,
καί πάλε θάμαι πρόθυμη
συχώρεσι νά δώσω.

Μ' ἂν τὴν πατρίδα ἀπαρηνηθεῖς
ποὺ τὴν λατρεύουμ' ὄλοι,
νᾶν' ἡ ζωὴ σου ὅπου κι ἂν πᾶς
ἀγκάθια καὶ τριβόλοι.

Ἰ. Πολέμης

ΔΙΧΩΣ ΜΑΝΟΥΛΑ!...

Ἔ μάνα, τὸ πουλάκι μου
Ἐἴν' κρόνο, ξυλιασμένο!
Τί νᾶπαθε καὶ ψόφησε;
Μάνα, μὴ φταίω ἐγώ;
Μάνα μου, τί νά τοῦλειψε;
Μὴν τοῦλειψε σταράκι;
Μήπως τὸ μαῦρο ἐδίψασε;
Καὶ δὲν εἶχε νερό;

Ἄχ! τοῦλειψε ἡ μανούλα του
Καὶ τὰ γλυκὰ φιλιὰ της,
Τοῦ λείψανε τὰ χάδια της,
Κι ἡ ζέστα τῆς φωληᾶς της.

Ἄχ! μάνα μου, μανούλα μου,
Ποτέ νά μὴ μ' ἀφήσης.
Κι ἐγὼ νᾶμαι μ' ἐσένανε,
Μανούλα μου, ὅπου πᾶς.

Ἀνδρέας Λασκαράτος

**ΑΠΟ ΤΙΣ ΣΤΟΡΓΙΚΕΣ ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ
ΤΗΣ Α. Μ. ΤΗΣ ΒΑΣΙΛΙΣΣΑΣ ΦΡΕΙΔΕΡΙΚΗΣ
ΓΙΑ ΤΟ ΠΑΙΔΙ**

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ

Πρὶν ἀπ' τὴ γέννησή Σου ἀκόμη θρόλος
Ἰθῦλος καὶ ἀντροειωμένους καβαλλάρης, μα-
[χητής,
τοῦ Λαοῦ Σου ὁ διαλεχτὸς καὶ φίλος
καὶ τοῦ Στρατοῦ Σου ὀδηγητὴς καὶ Νι-
[χητής.

Στεφανωμένος ἀπὸ τὴ Νίκη καὶ τὴ Δόξα,
ὑψώθηκες σὰν Ἡρώας καὶ σὰ φῶς,
καὶ τῆς σκληρῆς Σου Μοίρας δέχτηκες
[τὰ τόξα
μὲ περηφάνεια, σὰν Ὀλύμπιος Θεός!...

Μᾶς ἔλειψες!... Πέρασαν χρόνια καὶ ἄλλα
καὶ Σὲ ξανάδα σὲ μιὰ πένθιμη γιορτῇ
πρῶτη φορὰ δὲν ἦσουνε καβάλλα,
πρῶτη φορὰ δὲν Σ' εἶδα ὀδηγητῇ...

Τῆς Ἑλλάδος Βασιλιᾶς, Στρατιώτης καὶ
[στῦλος
Ἀχιλλέας καὶ σιὸν ἀφρὸ καὶ σιὴ στεριά,
σὰ θρόλος ἤρθες σιὴ ζωὴ καὶ ἀπόμεινες
σὰ θρόλος
σιὴ φαντασία, σιὴν Ἱστορία καὶ σιὴν
[καρδιά!...

Ἡρακλῆς Θ. Μάλλωσης

ΤΟ ΤΡΑΓΟΥΔΙ ΤΩΝ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

Ἔνας καθάριος Σταυραητὸς
μέσ' ἀπ' τὰ μεσουράνια
ρωτᾷ τὰ ψηλὰ βουνὰ
ποὺ τραγουδοχοροῦν :
—Βουνά μου, γιατί χαίρεστε,
καὶ ἔχετε πανηγύρι;
Μὴν ἦρθε πρῶτῃ ἡ Ἄνοιξη
πρῶτο μὲν τὸ καλοκαίρι;
Κι ὁ Πίνδος ὁ περήφανος
ἀντιλογεῖ τοῦ δίνει :
—Δὲν ἦρθε πρῶτῃ ἡ Ἄνοιξη
καὶ οὐδὲ τὸ καλοκαίρι;
Χαίρομαστε, χοροῦμε
καὶ ψηλοτραγουδοῦμε
γιατὶ λευτερωθήκαμε,
ἀειε, τὰ Γιάννινά μας.

Χρ. Χρηστοβασιλῆς

ΟΙ ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΕΣ ΜΑΣ

Οἱ φωτογραφίες μας εἶναι παρμένες ἀπὸ
τὴν ὑπέροχη κοινωνικὴ δράση τῆς Α. Μ. Βα-
σιλισσας Φρειδερίκης, ἡ ὁποία στὶς διάφορες
πόλεις καὶ τὰ ἀπομακρυσμένα χωριά τῆς χώρας
μας ἰδρύει καὶ συντηρεῖ σπιτία τοῦ παιδιοῦ,
παιδουπόλεις, χτίζει ὑγιεινὰ διδαστήρια κλπ.

Ο ΓΑΪΔΑΡΟΣ ΚΑΙ Ο ΛΥΚΟΣ

ΜΙΑ φορά κι έναν καιρό, ένας γαΐδαρος ἔβροσκε χαρούμενος σ' ἕνα λιβάδι με ἄφθονο χορτάρι.

Ἐνας λύκος πεινασμένος τὸν εἶδε ἀπὸ μακριὰ καὶ σιγά σιγά τὸν πλησίασε νὰ τὸν φάη.

—Τί δουλειὰ ἔχεις ἐδῶ στὸ λιβάδι μου, γαΐδαρε; εἶπε με τὴν ἀγριοφωνάρα τοῦ ὀ λύκος.

—Μ' ἔστειλε τὸ χωριὸ νὰ σὲ συναντήσω, λύκε μου, ἀπάντησε ὁ γαΐδαρος τρέμοντας ἀπὸ τὸ ξαφνικὸ πού τὸν βρῆκε.

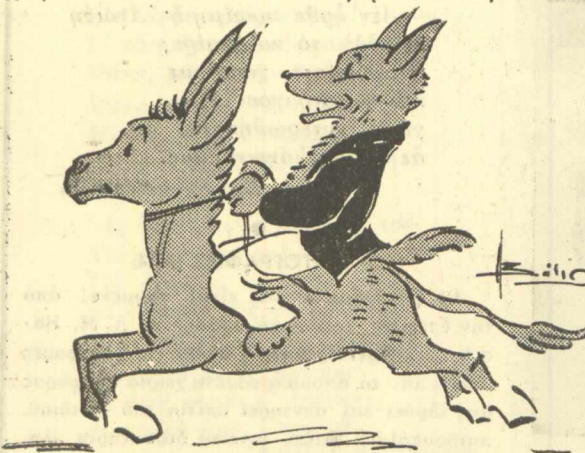
—Τί με θέλει τὸ χωριὸ; ρώτησε ὁ λύκος.

—Νὰ σὲ βάλῃ Πρόεδρο, ἔλα νὰ πάμε μαζί στὸ χωριὸ. Θὰ τρῶς πρόβατα ὅσα θέλεις, ἀλλὰ δὲν θὰ ἀφίνης τοὺς ἄλλους λύκους νὰ τρῶνε τὰ προβατάκια, ἀπάντησε ὁ γαΐδαρος.

—Καλὰ, καλὰ, εἶπε ὁ λύκος, καὶ τὰ σκυλιὰ ξέρουν νὰ μὴ με φᾶνε;

—Τὸν Πρόεδρο τοῦ χωριοῦ νὰ φᾶνε τὰ σκυλιὰ, ἀλλοίμονο! εἶπε ὁ γαΐδαρος καὶ ἀμέσως γονάτισε, καβαλίκεψε ὁ λύκος καὶ ξεκίνησαν γιὰ τὸ χωριὸ.

Μόλις ἔφτασαν στὸ χωριὸ, ὁ γαΐδαρος προχώρησε πρὸς τὴ γειτονιά πού εἶχε πολλὰ σκυλιὰ. Ἐκεῖ τὰ σκυλιὰ ρίχτηκαν στὸ λύκο καὶ τὸν γέμισαν δαγ-

κωματιές. Ἐτσι ὁ γαΐδαρος με τὴν ἐξυπνάδα τοῦ γλύτωσε. Κι ὁ λύκος, σακατεμένος, κρύφτηκε στὸ δάσος καὶ ζητοῦσε εὐκαιρία νὰ ἐκδικηθῇ τὸ γαΐδαρο.

Πέρασε πολὺς καιρὸς, ὁ γαΐδαρος λησμόνησε τὸν κίνδυνο καὶ τὸ φόβο πού εἶχε περάσει με τὸ λύκο καὶ μιὰ μέρα ἔβροσκε ἡσυχος στὸ λιβάδι. Ὁ λύκος τὸν εἶδε ἀπὸ μακριὰ καὶ σιγά σιγά τὸν πλησίασε νὰ τὸν φάη.

—Γαΐδαρε, σ' ἔπιασα, εἶπε ἀγριεμένος ὁ λύκος, τώρα δὲ μοῦ γλυτώνεις! Θυμᾶσαι τί μοῦ ἔκαμες με τὰ σκυλιὰ; Ἐχεις καὶ πολὺ νόστιμο κρέας καὶ θὰ σὲ φάω ἀμέσως, γιὰ νὰ μάθης νὰ κοροϊδεύης τὸ λύκο.

—Νὰ με φᾶς, λύκε, ἀλλὰ πρῶτα νὰ διαβάσης τὸ γράμμα πού ἔχω πίσω στὰ καπούλια μου. Μοῦ τὸ ἔδωσε ὁ Πρόεδρος τοῦ χωριοῦ γιὰ τὴν ἀφεντιά σου. Ἐτσι θὰ ἴδῃς καὶ μόνος σου, ὅτι τὸ φταίξιμο δὲν ἦταν δικό μου ἀλλὰ τοῦ ἀγροφύλακα πού ξέχασε νὰ εἰδοποιήσῃ τὰ σκυλιὰ.

Ὁ λύκος πίστεψε, φόρησε τὰ γυαλιὰ του, ἐνῶ ὁ γαΐδαρος προχώρησε με τρόπο στὴν ἄκρη τοῦ γκρεμοῦ πού ἦταν ἐκεῖ κοντά. Ἐκεῖ καθὼς κοίταζε νὰ διαβάσῃ τὸ γράμμα ὁ λύκος, δέχτηκε μιὰ δυνατὴ κλωτσιὰ ἀπὸ τὸ γαΐδαρο κι ἔπεσε στὸ γκρεμὸ καὶ σκοτώθηκε.

Ἐτσι γλύτωσε ὁ γαΐδαρος κι ἔζησε καλὰ κι ἐμεῖς καλύτερα.

Ἡ ΑΛΕΠΟΥ ΚΑΛΟΓΡΗ

ΜΙΑ φορά κι έναν καιρό, μιὰ ἄλεπού γῆρασε πολὺ καὶ δὲν μποροῦσε νὰ πιάσῃ εὐκολὰ τίς κότες, πού τόσο τίς ἀγαπᾷ τὸ στομάχι της. Σκέφτηκε λοιπὸν νὰ καταφέρει νὰ τίς πιάσῃ με τὴν πονηρία της. Φόρεσε ἕνα μαῦρο φόρεμα πού ἔκλειψε σὲ μιὰ αὐλή, ἔβαλε ἕνα μαῦρο μαντήλι στὸ κεφάλι της καὶ ξεκίνησε

γιὰ τίς κότες. Στὸ δρόμο ἀπάντησε μιὰ κότα, ἕνα περιστέρι κι ἕναν τσαλαπετεινὸ. Μόλις τὴν εἶδαν τὴν ἄλεπού τὰ πουλιὰ, φοβήθηκαν καὶ κρύφτηκαν μέσα στὸ δάσος.

—Μὴ φεύγετε, ἀγαπημένα μου πουλιὰ! φώναξε ἡ ἄλεπού. Δὲ βλέπετε πού ἔγινα καλόγρη; Μπορῶ νὰ σᾶς φάω τώρα, ἀφοῦ πάω νὰ σώσω τὴν ψυχὴ μου; Ἐλάτε μαζί μου, νὰ πάμε νὰ σᾶς ξεμολογήσω.

Πίστεψαν τὰ πουλιὰ στὰ λόγια τῆς ἄλεπούς καὶ τὴν ἀκολούθησαν. Μπροστὰ τὰ πουλιὰ καὶ πίσω ἡ ἄλεπού γλείφοντας τὰ χεῖλια της, ἔφτασαν σὲ μιὰ σπηλιά ὅπου εἶχε τὴ φωλιά της ἡ ἄλεπού. Μπήκαν μέσα καὶ στὴν πόρτα κύλησε ἡ ἄλεπού μιὰ μεγάλη πέτρα. Ἐπειτα πήρε τὴν κότα σ' ἕνα ἰδιαίτερο δωμάτιο πού εἶχε στὴ φωλιά της καὶ ἡ καὶ μὲν ἡ κοτούλα δὲν ξαναγύρισε ἀπὸ ἐκεῖ. Ἐπειτα πήρε τὸ περιστέρι στὸ ἰδιαίτερο δωμάτιό της καὶ οὔτε κι αὐτὸ ξαναγύρισε.

—Ἡ σειρά σου τώρα, τσαλαπετεινὸ μου, νὰ ξεμολογηθῆς, εἶπε ἡ ἄλεπού.

—Ἐγὼ δὲν ἔχω ἁμαρτίες, κυρὰ ἄλεπού, εἶπε φοβισμένος ὁ τσαλαπετεινὸς πού κατάλαβε πιά τί τὸν περίμενε.

—Ἐσὺ δὲν ἔχεις ἁμαρτίες; Ἐσὺ ἐκλεψες τὴν κορώνα τοῦ βασιλιᾶ καὶ τὴ φορεῖς στὸ κεφάλι σου, εἶπε ἡ ἄλεπού γιὰ τὴ φούντα με τὰ φτερά πού ἔχει ὁ τσαλαπετεινὸς στὸ κεφάλι του. Ἐλα λοιπὸν καὶ σὺ νὰ συχωρευθῆς.

—Εἶναι δική μου ἡ κορώνα πού φορῶ στὸ κεφάλι μου, κυρὰ ἄλεπού, κι ἂν δὲν τὸ πιστεύης, νὰ πάω νὰ σοῦ φέρω πολλοὺς τσαλαπετεινοὺς νὰ τὸ μαρτυρήσουν, εἶπε πονηρὰ ὁ τσαλαπετεινὸς.

—Θὰ φέρης πολλοὺς τσαλαπετεινοὺς νὰ μαρτυρήσουν; Πήγαινε, μὰ μὴν ἀργήσης καὶ νὰ φέρης ὅσους μπορεῖς πιδὸ πολλοὺς, εἶπε χαρούμενη ἡ ἄλεπού καθὼς κυλοῦσε τὴν πέτρα ν' ἀνοίξῃ τὴν πόρτα, πιστεύοντας πὼς θάτρωγε πολλοὺς τσαλαπετεινοὺς.

Μόλις ἀνοίξε ἡ πόρτα, ὁ τσαλαπετεινὸς πέταξε ἀμέσως σ' ἕνα ψηλὸ δένδρο,

ὅπου δὲν μποροῦσε νὰ τὸν φτάσῃ πιά ἡ ἄλεπού κι ἀπ' ἐκεῖ τὴν κοροΐδευε καὶ τῆς ἔλεγε:

—Ἐφυγα γιὰ νὰ μὴ σὲ κολάσω, κυρὰ ἄλεπού. Δὲν πρέπει νὰ τρῶς κρέατα, πρέπει νὰ κάμης νηστεία. Ἐτσι κάνουν οἱ καλόγρηδες.

Ἐτσι τὴν ἔπαθε ἡ κυρὰ ἄλεπού, ὅπως τὴν παθαίνουν καμμιά φορὰ καὶ πολλοὶ ἔξυπνοὶ ἄνθρωποι. Ὁ τσαλαπετεινὸς γλύτωσε κι ἔζησε καλὰ κι ἐμεῖς καλύτερα.

Ο ΤΡΥΠΟΦΡΑΧΤΗΣ ΒΑΣΙΛΙΑΣ ΤΩΝ ΠΟΥΛΙΩΝ

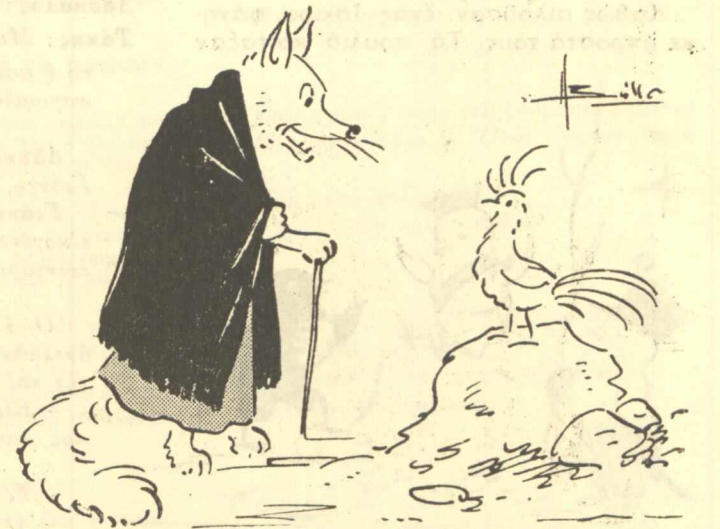
ΜΙΑ φορά κι έναν καιρό, μαζεύτηκαν ὅλα τὰ πουλιὰ σὲ συγκέντρωση γιὰ νὰ βγάλουν βασιλιά. Ἐκεῖνο τὸ πουλι πού θὰ πετοῦσε πιδὸ ψηλὰ ἀπ' ὅλα τὰ ἄλλα θὰ γινόταν ὁ βασιλιάς τῶν πουλιῶν.

Μόλις ξεκίνησαν τὰ πουλιὰ νὰ πετάξουν, ἕνα μικρὸ πουλάκι, μικρὸ σάν καρδὺ, πού ἀπὸ φόβο κρύβεται μέσα στὸς φράχτες, καὶ λέγεται Τρυποφράχτης, κρύφτηκε μέσα στὶς μεγάλες φτεροῦγες τοῦ Ἄετοῦ, πού πετοῦσε κι ἐκεῖνος.

Ὁ ἀέτος ἔφτασε πιδὸ ψηλὰ ἀπὸ τὰ ἄλλα πουλιὰ κι ὅλα τὰ πουλιὰ φώναζαν:

—Ζήτω ὁ βασιλιάς μας ὁ ἀέτος!

Ἐκεῖνη τὴ στιγμή ξετρύπωνε καὶ ὁ ξεκούραστος τρυποφράχτης ἀπὸ τίς φτεροῦγες τοῦ ἀέτοῦ καὶ καθὼς ἦταν ξεκούραστος, πέταξε πολὺ ψηλότερα ἀπὸ

τόν άετό. Κι ένώ άκόμα συνεχιζόνταν οι χαρές για τόν άετό, φωνάζει ό τρυποφράχτης.

—Τί φωνάζετε έτσι; Δέν άνοίγετε τά μάτια σας, νά ίδητε ποιός άνέβηκε ψηλότερα;

Μόλις τά πουλιά μαζί μέ τόν άετό, είδαν ψηλότερα τόν τρυποφράχτη, φώναξαν όλα μαζί:

—Ζήτω ό βασιλιάς μας ό Τρυποφράχτης!

Έτσι ό τρυποφράχτης άνέβηκε άμέσως στό θρόνο τών πουλιών και ζούσε εύτυχισμένος.

* *

Μιά μέρα έφτασαν τά πουλιά φοβισμένα στό παλάτι και είπαν στόν τρυποφράχτη:

—Βασιλιά, είδαμε άπό μακρυά νά πετάη ένα πελώριο πουλί που έρχεται νά μάς φάη.

—Μή φοβάστε! άπάντησε εκείνος καμαρώνοντας. Όποιος τολμάει άς έρθη νά μετρηθούμε

—Είμαι μεγάλο αυτό τό πουλί, είναι πελώριο, είπαν τά πουλιά.

—Πόσο μεγάλο; Είμαι τόσο; ρώτησε ό τρυποφράχτης και τέντωσε τή μιá φτερουγίτσα του.

—Είμαι πολύ μεγάλο! άπάντησαν φοβισμένα τά πουλιά.

—Είμαι τόσο; ρώτησε πάλι ό βασιλιάς και τέντωσε και τήν άλλη φτερουγίτσα του.

Καθώς μιλούσαν, ένας ίσκιος φάνηκε μπροστά τους. Τά πουλιά κοίταξαν

έπάνω κι είδαν νά πετά τό πελώριο πουλί.

—Αυτό είναι, βασιλιά μου! φώναξαν φοβισμένα τά πουλιά.

—Αυτό; Άλλοίμονό του! είπε ό τρυποφράχτης και ώρμησε πρós τά κάτω νά βρῆ φράχτη νά κρυφτῆ.

Τά πουλιά νόμισαν πώς έκαμε λάθος ό βασιλιάς, και νόμισε τόν ίσκιο του πουλιού για πουλί και φώναξαν:

—Είμαι ό ίσκιος αυτός, βασιλιά, έπάνω είναι τό μεγάλο πουλί!

—Άκόμα έδω βρίσκεται; ξαναρώτησε ό τρυποφράχτης.

—Στριφογουρίζει άπό πάνω μας, είπαν τά πουλιά.

—Έ! τότε άς κρυφτούμε στους φράχτες κι όποιος γλυτώσει, είπε ό τρυποφράχτης και χώθηκε στό φράχτη.

Άπό τότε τά πουλιά του έδωσαν τό όνομα Τρυποφράχτης, τόν έπαψαν άπό βασιλιά κι έβαλαν βασιλιά τόν Άετό.

ΕΞΥΠΝΑ

Δάσκαλος: Γιατί, Γιωργάκη, τό πρόβατο δξόνεται;

Γιωργάκης: Γιατί έχει...φαγούρα, κύριε.

* *

—Τάκη, έφερεις τσιγάρα;

—Μπαμπά, πουθενά δέν βοήκα τσιγάρα και πῆρα.... παγωτά!

* *

Δάσκαλος: Τί είναι μυστήριον;

Τάκης: Μυστήριον είναι τό νά κλειδώνη ή μαμά τό γλυκό και νά τό βροίση φαγωμένο!

* *

Δάσκαλος: Σέ ποιά οικογένεια, Γιάννη, άνήκει τό λιοντάρι;

Γιάννης: Δέν ξέρω, κύριε, καμμιά οικογένεια στή γειτονιά μας, νά έχη λιοντάρι.

* *

Ό Γιωργάκης παρακολουθεϊ τήν άγελάδα που άναμασάει τήν τροφή της και λέει στή μητέρα του:

—Βλέπεις, μαμά! και ή άγελάδα μας μασάει... τσίγκλες.

* *

—Τί είναι άνεμος;

—Ό άέρας θυμωμένος, κύριε.

ΕΓΚΥΚΛΟΠΑΙΔΙΚΕΣ ΓΝΩΣΕΙΣ

7. Πότε και πώς βρέθηκε ό ήλεκτρισμός;

Πρώτος ό Θαλής ό Μιλήσιος, τόν 7ο αιώνα πρò Χριστού, είχε παρατηρήσει πώς τό ήλεκτρο (κεχοιμπάρι), άμα τριφτῆ, έλκει τις τρίχες. Τή δύναμη αυτή που παίρνει τότε τό ήλεκτρο τήν ώνόμασε ήλεκτρισμό. Πέρασαν άπό τότε 2200 χρόνια, και τίποτε άλλο δέν εγνώριζαν οι άνθρωποι για τόν ήλεκτρισμό. Στά 1600 μ. Χ. ό Άγγλος Τζιλμπέρ παρατήρησε ότι και ή ρητίνη, και τό γυαλί και τό θειάφι, τριβόμενα, έλκουν, όπως τό ήλεκτρο. Στά 1729 ό Άγγλος Στέφανος Γκρέυ εύρησε ότι ό ήλεκτρισμός, που τόν νόμιζαν άκίνητο, μπορεί νά κινηθῆ σε μερικά σώματα και σε άλλα νά μένη άκίνητος. Κι ώνόμασε τά πρώτα καλούς άγωγούς του ήλεκτρισμού και τά δεύτερα κακούς. Καλοί άγωγοί είναι τά μέταλλα, τά ύγρά, τό κάρβουνο, κακοί άγωγοί είναι τό γυαλί, ή ρητίνη, ή πίσσα κι άλλα πολλά.

Στά 1733 ό Ντουφαιύ εύρησε πώς ύπάρχουν δύο είδη ήλεκτρισμού διάφορα, διότι παρατήρησε ότι δύο σώματα, που είχαν τόν ήλεκτρισμό του γυαλιού, άμα έπλησίαζαν, έσπρώχοντο, δύο δέ που είχαν τό ένα τόν ήλεκτρισμό του γυαλιού και τό άλλο τῆς ρητίνης έπλησίαζαν. Κι ώνόμασε τόν ήλεκτρισμό του γυαλιού θετικό (+) και τόν ήλεκτρισμό τῆς ρητίνης άρνητικό (-).

8. Στην άτμόσφαιρα ύπάρχει ήλεκτρισμός;

Ό Άμερικανός Φραγκλίνος στα 1752 εύρησε ότι στην άτμόσφαιρα ύπάρχει ήλεκτρισμός. Έβαλε ένα σιδερένιο στυλίσκο έπάνω σ' ένα χαρταετό και τόν ένωσε με τό σπάγγο που θά τόν κρατούσε. Μιά μέρα που άστραφτε και βροντούσε, τόν άφήκε νά ύψωθῆ ψηλά. Σε λίγο, δέχτηκε ένα δυνατό χτύπημα άπ' τόν ήλεκτρισμό. Έτσι εύρησε ότι στην άτμόσφαιρα ύπάρχει ήλεκτρισμός και μάλιστα θετικό, ένώ στή γῆ ύπάρχει άρνητικός.

9. Πώς έκαμε ό Φραγκλίνος τό άλεξικέραυνο;

Ό Φραγκλίνος είχε παρατηρήσει σχετικά με τόν ήλεκτρισμό τά άκόλουθα: 1) Ότι ό ήλεκτρισμός κινείται στους καλούς άγωγούς. 2) Ότι ό ήλεκτρισμός χύνεται άπ' τις μυτερές άκρες (άκίδες) και 3) ότι ό θετικός και άρνητικός ήλεκτρισμός ένώνονται μ' ένα σπινθήρα και χάνονται.

Στις παρατηρήσεις του αυτές στηρίχτηκε και έκαμε τό άλεξικέραυνο κατά τόν άκόλουθο τρόπο:

Έστήριξε στην κορυφή ενός σπιτιού μιá σιδερένια ράβδο με μυτερή τήν κορυφή της. Τήν κάτω άκρη τῆς ράβδου τήν ένωσε μ' ένα σιδερένιο σύρμα που τό έφερε έως τῆ γῆ και τό έρριξε μέσα σ' ένα πηγάδι. Αὐτή ή ράβδος με τό σύρμα ήταν τό άλεξικέραυνο.

10. Πώς ενεργεί τό άλεξικέραυνο;

Άν έπάνω άπ' τό σπίτι περνάει ένα σύννεφο ήλεκτρισμένο, ό ήλεκτρισμός του έλκει τόν ήλεκτρι-

σμό του σπιτιού. Ό ήλεκτρισμός του σπιτιού χύνεται άπ' τῆ μύτη τῆς ράβδου στόν άέρα, ένώνεται σιγά - σιγά με τόν ήλεκτρισμό του σύννεφου και τόν έξουδετερώνει. Έτσι ό σπινθήρας, δηλαδή ό κεραυνός, προλαμβάνεται. Μά αν τό σύννεφο έχη πάρα πολύν ήλεκτρισμό, τότε οι δύο αντίθετοι θά ένωθουν, μ' ένα μεγάλο σπινθήρα: ό σπινθήρας αυτός είναι ό κεραυνός. Έχει που θά πέση κεραυνός γίνονται μεγάλες ζημιές. Γιατί ό κεραυνός ξεσχίζει δένδρα, φονεύει ανθρώπους, βάνει φωτιά κλπ. Άλλ' αυτός που θά πέση στό άλεξικέραυνο, δέν κάνει καμμιά βλάβη, γιατί, με τό σύρμα, κατεβαίνει στή γῆ και χύνεται στό πηγάδι.

Σπινθήρες μεγάλοι συμβαίνουν και μεταξύ τών σύννεφων. Αυτούς τους ονομάζουμε άστραπές. Οι άστραπές ταρασσουν τόν άέρα και παράγουν οι βροντές.

Τό άλεξικέραυνο του Φραγκλίνου και σήμερα άκόμη τό βλέπουμε στα μεγάλα φουγάρα τών εργοστασίων και σε άλλα ψηλά σπίτια, γιατί ό κεραυνός πέφτει στις κορυφές τών βουνών, στις κορυφές τών ψηλών δένδρων και στις κορυφές τών ψηλών σπιτιών.

ΠΑΙΔΙΚΟ ΠΝΕΥΜΑ

—Γιατί, Νίνα, φορείς τά γυαλιά του μπαμπά σου;

—Για νά ιδω πώς θά βλέπω όταν θά γίνω μεγάλη σαν τόν μπαμπά!

* *

—Τι πνεύμα έχει ή άλεπού;

—Πονηρό, κύριε.

* *

—Κολύμπησες ποτέ στή ζωή σου, Γιάννη;

—Μιά φορά μόνο... Όταν ήμουν πολύ μικρός.

—Πού; σιό Φάληρο;

—Όχι... στην κολυμπήθρα.

* *

—Πέστε μου, παιδιά, ένα θηλαστικό ζωσ.

—Μιά γάτα, κύριε.

—Μάλιστα! Πέστε μου άκόμη ένα.

—Άλλη μιá γάτα, κύριε.

* *

Γιωργος: Δέ μου λές, Τάκη. Πότε και άπό ιι πέθανε ή Νεκρά Θάλασσα;

Το γόνο φερμαίνω
Ουρα.

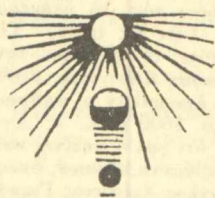
Ο ΔΡΟΜΟΣ ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΠΡΟΟΔΟ ΔΙΑ ΜΕΣΟΥ ΤΩΝ ΑΙΩΝΩΝ

Από τη σελίδα αυτή θα παρελάσουν όλες οι εφευρέσεις και ανακαλύψεις με σχετικές σύντομες και επιγραμματικές εξηγήσεις.

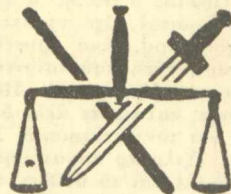
Εργαλεία κι όπλα από σίδηρο (λόγχη και δρεπάνι) που τὰ χρησιμοποίησαν στην Αίγυπτο από τὸ 3.000 π. Χ. περίπου.

Εργαλεία κι όπλα από μείγμα κασσιτέρου και χαλκοῦ (μπρούντζο) γνωστά από τὸ 1900 π.Χ. στην Εὐρώπη.

594 π.Χ. Ἡ ἀρχαιότερη γνωστὴ φιλελευθέρα νομολογία τοῦ Σόλωνα.

Στὰ 585 π.Χ. Θαλής ὁ Μιλήσιος ἀνεκάλυψε τὰ αἷτια τῶν ἐκλείψεων τοῦ Ἡλίου καὶ τῆς Σελήνης, καθὼς καὶ τὸν φυσικὸν μαγνήτην.

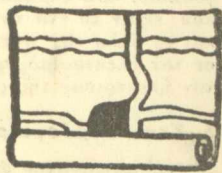
Από τὰ 580 π.Χ. εἶναι γνωστά τὰ πρῶτα ἀγάλματα.

Τεμάχιον παπύρου πὸ μετεχειρίζοντο οἱ Αἰγύπτιοι γιὰ τὸ γράψιμο. Περί τὰ 400 π. Χ. οἱ Ῥωμαῖοι ἔδωσαν τὸν πάπυρο σὲ σχῆμα βιβλίου. Ἀπὸ τότε μᾶς ἔμεινε τὸ σημερινὸ σχῆμα τοῦ βιβλίου.

Κατασκευὴ ὑάλου στὴν Αἴγυπτο, γνωστὴ ἀπὸ τὸ 1800 π. Χ.

Ὁ ἀρχαιότερος γεωγραφικὸς χάρτης ἐπὶ παπύρου στὴν Αἴγυπτο, γνωστὸς ἀπὸ τὸ 1300 π.Χ.

ΠΑΡΟΙΜΙΕΣ

Ἀπ' ὅλα τὰ μρωδικὰ κάλλιο μυρίζει ἡ μάννα.

Ἀπ' ὅλα τὰ γλυκύτερα, γλυκύτερη εἶν' ἡ μάννα.

Τ' ἀσχημότερο τῆς ρούγας τ' ὁμορφότερο τῆς μάννας.

Ὅπως σκεπάζει ὁ οὐρανὸς τὴ γῆ σκεπάζει καὶ ἡ μάνα τὸ παιδί.

Ὁ Φλεβάρης κι ἂν φλεβίζη, πάλι ἀνοιξὴ μυρίζει.

Μὰ κι ἂν τύχη νὰ θυμώσει, μέσ' στὰ χιόνια θὰ μᾶς χόση.

ΣΟΦΑ ΛΟΓΙΑ

Πᾶν ὅ,τι εἶμαι, ἢ ἐλπίζω νὰ γίνω, τὸ χρεωστῶ εἰς τὴν μητέρα μου.

Ἀβραὰμ Λίνκολιν
Πρόεδρος Ἡνωμένων Πολιτειῶν
Ἐλευθερωτῆς δούλων

Ἡ καρδιά τῆς μητέρας εἶναι μιὰ ἄβυσσος εἰς τὸ βάθος τῆς ὁποίας ὑπάρχει πάντοτε ἡ συγγνώμη.

Μπαλζάκ

Ἡ μητέρα εἶναι ὁ ποῦτος καὶ ἀπαραίτητος διδάσκαλος τῆς θρησκείας καὶ τῆς ἠθικῆς.

Πεσταλότης

Πρέπει τὸ παιδί, ὅταν εἶναι ἀκόμη στὴν παιδικὴ ἡλικία, νὰ τὸ διδάσκουμε καλὰ ἔργα.

Φωκυλίδης
Ἀρχαῖος ποιητής

Σ' αὐτὴ τὴ σελίδα δημοσιεύονται δωρεάν τὰ καλύτερα πεζὰ καὶ ἔμμετρα κείμενα πὸ μᾶς στέλλουν οἱ νεαροὶ ἀναγνώστες τοῦ Περιδικίου μᾶς.

ΤΟ ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΟ

Στὸν κῆπο εἶχαν ἀπομείνει λίγα λουλούδια, μὰ κιαντὰ ἦταν ξεθωριασμένα. Σὲ μιὰ γωνιά τοῦ κήπου ἐφύτρωσε τὸ τελευταῖο χειμωνιάτικο τριαντάφυλλο. Ἦταν μικρὸ, γλωμὸ καὶ στὰ πέταλά του εἶχε μιὰ σταγόνα δροσιάς πὸ ἔμοιαζε μὲ δάκρυ.

Καὶ λέει στὴν τριανταφυλλιά:
— Μητέρα μου, κρυώνω καὶ βαριέμαι. Δὲν βλέπω καμιὰ ἄλλη ἀδελφὴ γύρω μου.
— Δυστυχισμένη κορούλα μου, ἔχεις γεννηθῆ πολὺ ἀργά οἱ ἀδελφές σου ἔχουν πεθάνει πρὸ καιροῦ. Τώρα ὁ χειμῶνας ὅλα τὰ πεθαίνει. Μὰ γρήγορα θὰ ἔρθῃ ὁ ἥλιος νὰ σοῦ ζεστάνη τὴν μικρὴ σου καρδιά

Τὸ τριαντάφυλλο ρώτησε:
— Καὶ πῶς εἶναι ὁ ἥλιος;
— Εἶναι ὠραῖος καὶ μεγάλος ὅπως μιὰ μεγάλη χρυσὴ σελήνη. Φοτίζει καὶ ζεσταίνει ὅλους.
— Καὶ πότε θὰ τὸν ἰδῶ, μητέρα;
— Ὅταν φύγουν ἐκεῖνα τὰ μαύρα σύννεφα πὸ τὸν κρῦβον.

Τὸ τριαντάφυλλο πῆρε θάρρος καὶ παρακαλοῦσε τὸν ἥλιο νὰ ἐρθῇ νὰ τὸ ζεστάνη. Μὰ αὐτὸς δὲν ἔρχοταν ἕνα πρωὶ ἄρχισε νὰ τρέμῃ καὶ λέγει στὴν τριανταφυλλιά:

— Μητέρα, μου, ὁ ἥλιος δὲν ἔρχεται, ἐγὼ πεθαίνω ἀπὸ κρῦο καὶ πόνο. Ἐσκόπησε τὸ κεφαλάκι του στὸν οὐρανὸ καὶ ἔμεινε νεκρὸ
Τὴν ἴδια στιγμὴ ἐφύσηξε ἕνα παγωμένο ἀεράκι καὶ σκόρπισε ἕνα ἕνα τὰ πέταλα τοῦ φτωχοῦ λουλουδιοῦ Ἐκεῖνη ἀκριβῶς τὴ στιγμὴ, τὰ σύννεφα σκορπίστηκαν καὶ ὁ ἥλιος ἔλαμψε στὸν οὐρανό. Μὲ μιὰ γλωμὴ ἀκτίνα του φίλησε τὴ μικρὴ καρδιά τοῦ ἄτυχου τριαντάφυλλου.

Καὶ ἡ τριανταφυλλιά ἔλεγε κουνώντας τὰ φύλλα της πολὺ—πολὺ ἀργά ἦρθες, ὦ ἥλιε !!!... Τὸ φτωχὸ λουλούδι σὲ περιμένε ἕως τώρα καὶ πέθανε χωρὶς νὰ γνωρίσῃ τὴ χαρὰ νὰ σὲ διῃ.

Εὐχγγελία Νάτση

Μαθήτρια δημ. σχολείου. Ἰδιωτ. Σχολῆς Καλπᾶκα Ἀθηνῶν

ΑΓΙΑ ΝΥΧΤΑ ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΩΝ

Σάν σήμερα πρὸ πολλῶν χρόνων γεννήθηκε στὴ Βηθλεὴμ τῆς Ἰουδαίας ὁ Σωτήρας τοῦ κόσμου, ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστός. Δὲν γεννήθηκε ὅμως μέσα σὲ πολυτέλεια καὶ πλοῦτη, ἀλλὰ μέσα σὲ μιὰ ταπεινὴ σπηλιά! Ἐξείνη τὴν στιγμὴ, ἕνα μεγάλο καὶ περίλαμπρο ἄστρο ἀνέτειλε στὸν οὐρανό, καὶ σκόρπισε τὸ ἀπαλό φῶς του παντοῦ. Μερικοὶ βοσκοὶ πὸ διανυκτέρευαν γύρω ἀπὸ τὴν πόλη ἔβλεπαν ἕνα ἄγγελό πὸ τοὺς εἶπε τὴν εὐχάριστη εἶδηση, ἐνῶ πλήθος ἀγγέλων ἔψαλ-

λάν τὸ «Δόξα ἐν ὑψίστοις Θεῷ καὶ ἐπὶ γῆς εἰρήνη, ἐν ἀνθρώποις εὐδοκία». Ὅταν ἔφυγαν οἱ ἄγγελοι, οἱ βοσκοὶ ἔτρεξαν γιὰ νὰ προσκυνήσουν τὸ θεῖο βρέφος. Τὸ βρήκαν σπαργανωμένο μέσα σὲ μιὰ φάτνη, νὰ τὸ φυσοῦν τὰ ζῶα γιὰ νὰ ζεσταθῇ. Τὸ προσκύνησαν καὶ ὅταν ἔφυγαν ἔλεγαν στοὺς ἀνθρώπους πὸ συναντοῦσαν στὸ δρόμο τὸ θαῦμα πὸ εἶδαν.

Φαντάζομαι τι ὠραία πὸ θὰ ἦταν ἐκεῖνη ἡ στιγμὴ! Οἱ βοσκοὶ νὰ προσκυνοῦν εὐλαβικά τὸν Ἀυρωτὴ τοῦ κόσμου, ἡ Παναγία νὰ κοιτάζῃ μὲ στοργὴ τὸ γελαστὸ προσωπάκι του καὶ ὁ εὐσεβὴς Ἰωσήφ νὰ στέκεται λίγο πῶς πέρα καὶ νὰ τοὺς κοιτάζῃ καὶ αὐτὸς μὲ ἀγάπη! Ἡ νύχτα φωτισμένη ἀπὸ τὸ λαμπρὸ ἄστρο ἦταν σάν ἡμέρα. Ἐπάνω ἀπὸ τὴ σπηλιά οἱ ἄγγελοι ἔψελναν μὲ τὴν ἁρμονικὴ τους φωνή, καὶ σκοροῦσαν μιὰ γλυκεῖα μουσικὴ μὲ τίς ἄρες τους.

Τὶ εὐτυχισμένοι πὸ ἦταν αὐτοὶ οἱ ἄνθρωποι πὸ εἶδαν τὸ Χριστό, καὶ πόσοι σήμερα δὲν θὰ ἤθελαν νὰ ζοῦσαν τότε καὶ νὰ τὸν ἔβλεπαν!

Τὶ ταπεινά πὸ γεννήθηκε ὁ Χριστός!
Ὅχι ὅτι δὲν μποροῦσε νὰ γεννηθῇ σὲ παλάτια καὶ σὲ πολυτέλειες, ἀλλὰ ἤθελε νὰ μᾶς διδάξῃ τὴν ταπεινοφροσύνη. Γι' αὐτὸ καὶ ἡμεῖς πρέπει νὰ εἴμαστε ταπεινοὶ καὶ ὄχι ὑπερήφανοι.

Ἀθῆναι 19 Ἰανουαρίου 1953

Κωνσταντῖνος Δούκας

μαθητῆς Δ'. τάξ. Ἀΐδημοτ. σχολείου Ἀθηνῶν

Ἡ ἈΡΡΩΣΤΗ ΜΑΝΟΥΛΑ

Κάτω ἀπὸ τὸ θαμπὸ φῶς ἐνὸς καντηλιοῦ τρεῖς κουρελοφορεμένα καὶ ξεπόλητα παιδάκια τρέμοντας ἀπὸ τὸ κρῦο, ἕνα χειμωνιάτικο βράδυ, προσέχονται γιὰ τὴν ἄρρωστη μανούλα τους, πὸ εἶναι πεσμένη κῶτο στὸ τρίζινο στρώμα καὶ εἶναι ὠχρή, ἀκόμη πῶς ὠχρὴ ἀπὸ τὰ καημένα τὰ μικρὰ παιδάκια της, τὰ ὁποῖα ζεσταίνουν τὸ παγωμένο χᾶμο πάτωμα μὲ τὰ κατὰ δάκρυα τους. Καὶ ἡ φιλὴ φωνὴ τους ἀκούεται παρακαλεστικὴ νὰ κάμουν τὴν προσευχὴ τους πρὸς τὸ Θεό.

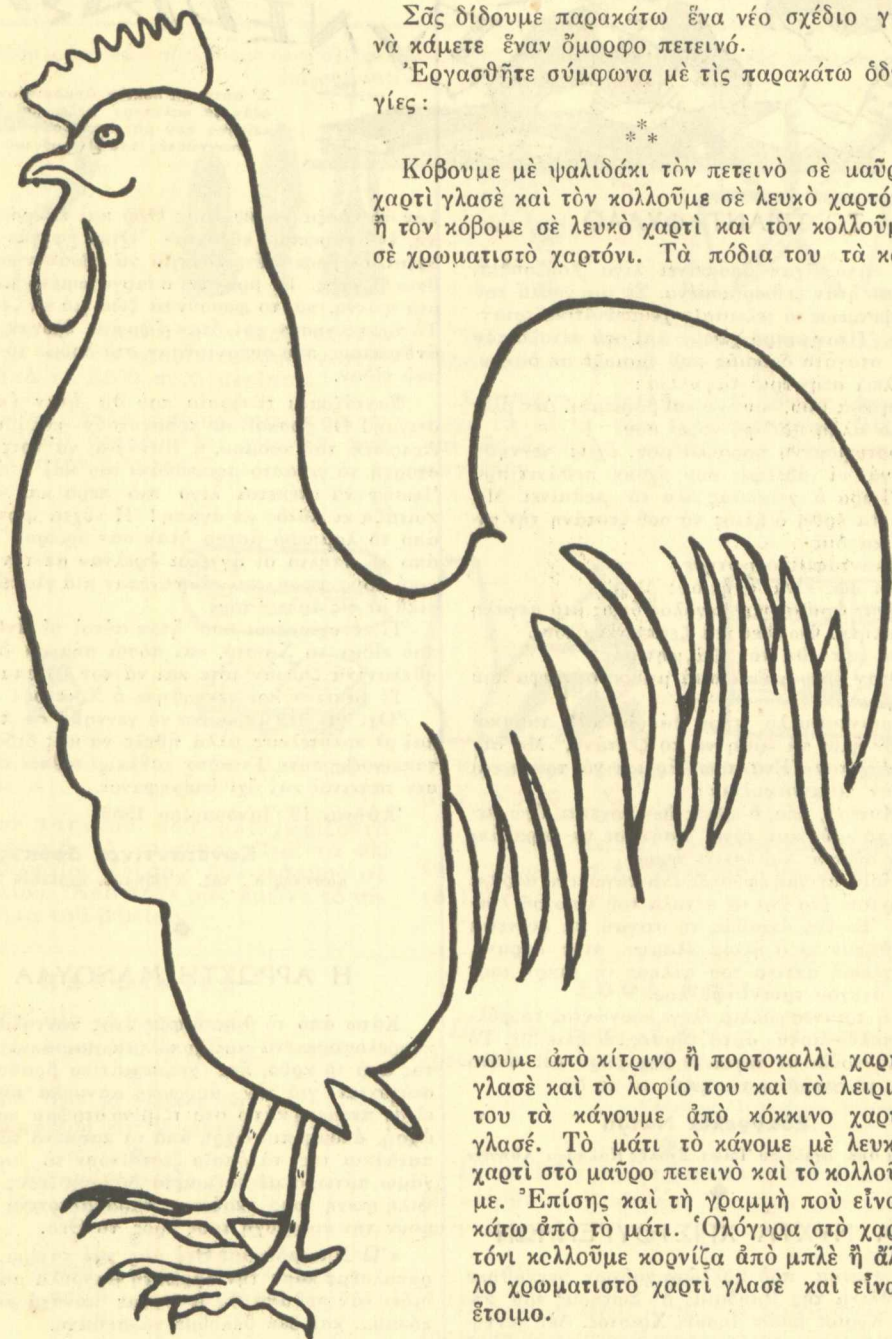
«Ὁ Παντοδύναμε Θεέ μας καὶ πατέρα, σὲ παρακαλοῦμε κάμε τὴν ἄρρωστη μανούλα μας καλὰ, διότι ἐάν πεθάνῃ θὰ μ'ἵνουμε μοναχὰ μᾶς στὸν κόσμο... καὶ δὲν θέλουμε νὰ πεθάνῃ.

Καὶ τὰ δάκρυα ἔτρεχαν ποτάμι. Ὁ Θεὸς ἄκουσε τὰ ἀθῶα λόγια τῶν μικρῶν παιδιῶν καὶ ἡ ἄρρωστη μανούλα ἔγινε πάλι καλὰ. Ἐτοῖς εὐτυχισμένα ὑμνοῦσαν τὸν Παντοδύναμο.

Εὐδοκία Μπασουκέα

Μαθήτρια δημ. σχολ. Ἰδιωτ. Σχολῆς Καλπᾶκα Ἀθηνῶν

Η ΣΕΛΙΔΑ ΤΗΣ ΧΕΙΡΟΤΕΧΝΙΑΣ ΜΑΣ

Σας δίδουμε παρακάτω ένα νέο σχέδιο για να κάμετε έναν όμορφο πετεινό.
Εργασθήτε σύμφωνα με τις παρακάτω οδηγίες:

**

Κόβουμε με ψαλιδάκι τόν πετεινό σέ μαύρο χαρτί γλασέ και τόν κολλοῦμε σέ λευκό χαρτόνι ἢ τόν κόβουμε σέ λευκό χαρτί και τόν κολλοῦμε σέ χρωματιστό χαρτόνι. Τά πόδια του τά κά-

νουμε ἀπό κίτρινο ἢ πορτοκαλλί χαρτί γλασέ και τὸ λοφίο του και τὰ λειριά του τά κάνουμε ἀπό κόκκινο χαρτί γλασέ. Τὸ μάτι τὸ κάνουμε μὲ λευκὸ χαρτί στὸ μαῦρο πετεινὸ και τὸ κολλοῦμε. Ἐπίσης και τὴ γραμμὴ πού εἶναι κάτω ἀπὸ τὸ μάτι. Ὀλόγυρα στὸ χαρτόνι κολλοῦμε κορνίζα ἀπὸ μπλέ ἢ ἄλλο χρωματιστὸ χαρτί γλασέ και εἶναι ἔτοιμο.

Σὲ κάθε τεῦχος τοῦ «ΜΑΘΗΤΙΚΟΥ ΚΟΣΜΟΥ» δά σᾶς δίνουμε διάφορα σχέδια γιὰ νὰ κά-
νετε μόνοι σας τὴ χειροτεχνία σας.

Ἡ Σελίδα τῶν Παιχνιδιῶν

ΣΤΑΥΡΟΛΕΞΟ ΑΡΙΘ. 2.

	1	2	3	4	5	6	7
1							
2							
3							
4							
5							
6							
7							

Ὅριζοντίως - 1) Μονοσύλλαβος πρόθεσις. - Ἐρωτηματικὸν ἐπίρρημα. - 4) Τὸ ἐδίδαξε ὁ Ἰησοῦς Χριστός. 6) Ἄνθος. - Ἀρθρον θηλυκοῦ, πληθυντικοῦ, πτώσεως αἰτιατικῆς.

Καθέτως. - 1) Προσωπικὴ ἀντωνυμία. - Ἀρνητικὸν ἐπίρρημα. - Ὄνομα θηλυκὸν ἐκ τοῦ νράφω. - 7) Κτητικὴ ἀντωνυμία β' προσώπου. - Τὸ αὐτὶ εἰς καθαρεύουσιν.

ΑΙΝΙΓΜΑΤΑ

Δίχτυα πλέκω
ὅπου στέκω,
μὰ ψαράς δὲν εἶμαι.
Λέγε μου τί εἶμαι;

Δυὸ πατέρες και δυὸ γιοί
πήγανε στὸ περιβόλι.
Τρία μήλα ἦταν ἐκεῖ
και πήραν ἀπὸ ἓνα ὄλοι.
Πὼς ἐγινε αὐτό;

Σπάω τὸν πάγο βρῖσκω ἀσήμι,
σπάω τ' ἀσήμι βρῖσκω χρυσάφι.
Τί εἶναι;

Ψηλὸς ψηλὸς καλόγερος
και κόκκαλα δὲν ἔχει.
Τί εἶναι;

ΠΑΙΓΝΙΔΙΑ

1) Νὰ συναρμολογηθοῦν οἱ συλλαβές, ὥστε ν' ἀποτελεσθοῦν τὰ ὀνόματα τριῶν ποταμῶν τῆς Εὐρώπης.

ΣΗ	ΝΑ	ΒΟΛ
ΔΟΥ	ΚΟΥ	ΝΑΣ
ΒΙΣ	ΓΑΣ	Α

2) Νὰ συναρμολογηθοῦν οἱ συλλαβές, ὥστε ν' ἀποτελεσθοῦν τρία ὀνόματα ἀπὸ τὰ ὑψηλότερα ὄρη τῆς Εὐρώπης.

ΑΛ	ΡΗ	Α
ΠΥ	ΠΕΙΣ	ΔΟ
ΡΟ	ΝΑΙ	ΠΗ

ΣΚΑΛΑ ΑΡΙΘ. 2.

- 1) Π * Σ
- 2) Π * * Σ
- 3) Π * * * Σ
- 4) Π * * * * Σ
- 5) Π * * * * * Σ
- 6) Π * * * * * * Σ

1) Ἐρωτηματικόν. - 2) Μέλος τοῦ σώματός μας. - 3) Πόλις τῆς Πελοποννήσου. - 4) Ἀνδρικὸν ὄνομα. - 5) Ἀναστάσιος τῆς ἀνθρωπότητος. - 6) Κυβερνήτης τῶν ἀρχαίων Ἀθηναίων.

ΜΑΓΙΚΗ ΕΙΚΟΝ

- Μαίρη Μανώλη, δὲν τὸ ξέρετε καλά.
- Ποιό, κύριε;
- Μὰ σᾶς τὸ εἶπα.

ΛΥΣΕΙΣ ΤΟΥ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΟΥ ΤΕΥΧΟΥΣ

ΣΤΑΥΡΟΛΕΞΟ (ἀρ. 1) : Ὅριζοντίως. - 1) Καλάμαι. - 2) σάνις. - 4) Βηθλέμ. - 6) ἀγάπη. - 7) διάβασα. Καθέτως. - 2) ἄς-αί. - 3) Λά-Γά. - 4) ἄν-αβ. - 5) Μι-Πά. - 6) ἄς-ἦς.
ΑΙΝΙΓΜΑΤΑ : Ὁ ἀνεμόμυλος, τὸ κουτάλι, τὸ τριαντάφυλλο, τὸ ἔτος.
ΠΑΙΓΝΙΔΙΑ : 1) Λούρος, Ἄραχθος, Ἄαθος. - 3) Ἀθήνα, Λονδίνο, Παρίσι.
ΣΚΑΛΑ : 1) ΜΥΣ, 2) ΜΟΡΣ, 3) ΜΗΛΟΣ, 4) ΜΙΣΧΟΣ, 5) ΜΑΛΑΚΟΣ, 6) ΜΑΤΘΑΙΟΣ, 7) ΜΙΣΙΣΙΠΗΣ, 8) ΜΙΚΡΟΤΕΡΟΣ.
ΜΑΓΙΚΕΣ ΕΙΚΟΝΕΣ : Κότα, ψομί, μήλα.

Οἱ ΛΥΣΕΙΣ στὸ ἐπόμενο τεῦχος τοῦ «ΜΑΘΗΤΙΚΟΥ ΚΟΣΜΟΥ»

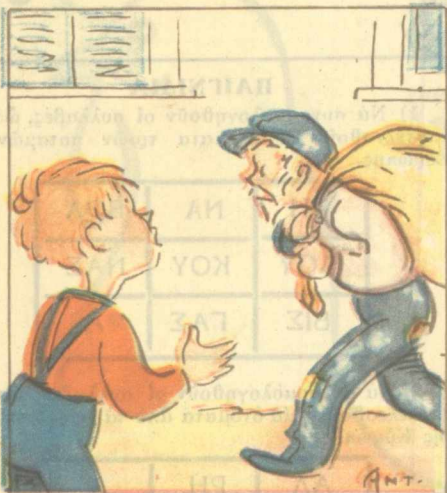
1. Την διζάλω. Το έδα

2. Διο-εργαση

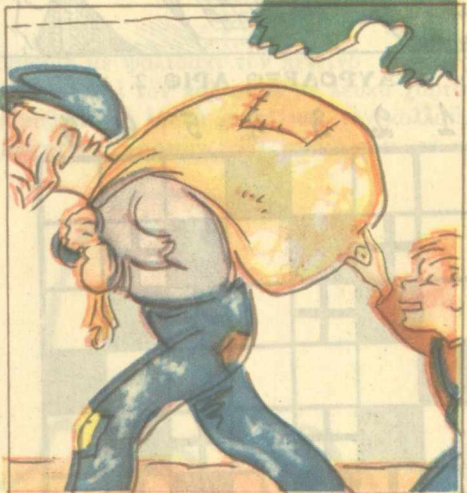
α) Πρωτο

β) Διοκω,

Του Μπούλη τὰ παθήματα στοὺς ἄλλους γιὰ μαθήματα

Ὁ Μπούλης εἶδε τὸ πρωτὸ
στὸ δρόμο ἕναν ἐργάτη,
πὺ μιὰ τσουβάλα φουσκωτὴ
κουβάλαγε στὴν πλάτη.

«Τί νάχη μέσα» σκέπτεται.
Καί μὲ τὸ δάχτυλό του
τρυπᾶ τὸ τσουβαλόπανο.
Μὰ ξάφνου.... ἀλλοίμονό του.

Ἕνας ἀλευροχειμαρρὸς
ξεσπᾶ, τὸν περιλούζει,
τὰ μάτιά του θαμπώνονται,
κι' ἀπὸ τὸ κλάμμα σκούζει....

Καί ξεφωνίζου τὰ παιδιὰ
κοιτώντας του τὰ χάλια:
—Ἕνας παληάτσος! Ἀποκριές!
Καλῶς τὰ Καρναβάλιασα!...